

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

katedra cestovního ruchu

**Poznávací a pohybové aktivity
středoškoláků v kraji Vysočina**

bakalářská práce

Autor: Zuzana Bártová

Vedoucí práce: Mgr. Pavla Erbenová

Místo: Jihlava

Rok: 2009

Anotace

V bakalářské práci „*Pohybové a poznávací aktivity středoškoláků v kraji Vysočina*“ je zpracován návrh školního zájezdu, určený středním školám, situovaný v kraji Vysočina.

V teoretické části je popsán kraj Vysočina, sportovně pohybové aktivity a skupina, pro kterou je tento výlet zaměřen – skupina středoškoláků.

V praktické části je popsána nabídka výletu a jsou zde zpracovány výsledky dotazníkového šetření provedeného na středních školách ve všech krajích České republiky.

Klíčová slova

Kraj Vysočina, školní výlet, volnočasové aktivity, středoškoláci, sportovní aktivity

Annotation

In the bachelor thesis „*Pohybové a poznávací aktivity středoškoláků v kraji Vysočina*“ is processed suggestion of school trip designed for secondary schools, situated in the region Vysočina.

In the theoretical part is described region Vysočina, sporting–move activities and the group for that is this trip designated – the group of students of secondary schools.

In the practical part is described the suggestion of the school trip and they are worked out results of questionnaire investigate realized on secondary schools in all region from Czech republic.

Key words

The region Vysočina, school trip, freetime activities, students of secondary schools, sports activities

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí bakalářské práce Mgr. Pavle Erbenové, za nespočet cenných rad a připomínek a zejména za trpělivost, se kterou mi věnovala svůj čas při psaní této práce.

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje AZ, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne

.....

Podpis

Obsah

1 Úvod	5
1.1 Metodologie	7
2 Teoretická část	8
2.1 Vysočina	8
2.1.1 Historie	9
2.1.2 Vymezení oblasti	11
2.1.3 Přírodní prostředí	12
2.2 Sportovně pohybové aktivity, volný čas	17
2.2.1 Pohyb	18
2.2.2 Motivace k pohybu	19
2.2.3 Pedagogické přístupy	20
2.2.4 Volný čas	21
2.3 Středoškoláci	22
2.3.1 Sport a mládež	23
2.3.2 Školní výlety a skupinové hry	24
3 Praktická část	25
3.1 Trasa a program zájezdu	25
3.2 Kalkulace výletu	27
3.3 Podrobný rozpis dnů	28
3.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření	39
3.5 Shrnutí	52
4 Závěr	55
Seznam použité literatury	56
5 Přílohy	59

1 Úvod

Obrovský rozvoj vědy a techniky se promítá do všech oblastí lidské činnosti a přispívá ke zvyšování životní úrovně a kvality i délky života obecně. Fascinující objevy na poli lékařských věd, přinášející nové moderní přístroje, metody a formy léčby, umožňují řešit problémy, které se zdály být ještě před několika lety neřešitelnými. Časté komplikace se získáváním a přenosem informací se díky internetu staly rovněž minulostí. A mohla bych uvést celou řadu dalších příkladů, výsledků práce odborníků rozličných oborů, které přispívají k tomu, aby náš život byl, pokud možno, co nejjednodušší, nejpohodlnější a nejpříjemnější.

Je však nutné si uvědomit, a často tuto skutečnost pocítujeme velmi trpce, že je tu i druhá – temnější tvář. Že není nic samo sebou, že za všechny hmotné statky, společenská postavení, úspěchy a uznání platíme stále častěji velkou daň, například v podobě narušení sociálních vazeb se svými nejbližšími, vzrůstající nervozitou a vnitřním napětím, majícím za následek vznik různých civilizačních chorob jako jsou stres, deprese a podobně. Ano, současný moderní – „rychlý“ svět staví každého z nás znovu a znovu do nových rolí, jež jsme nuceni přijímat, akceptovat, orientovat se v nich a zvládat je.

Domnívám se, že jednou z nejvhodnějších alternativ zvládnutí tohoto složitého životního období je provozování vhodně zvolených volnočasových aktivit, mezi které řadím pohybové a poznávací aktivity. Sport, ať už se jedná o soutěžní, rekreační či školní, plní vždy úkoly zdravotní, vzdělávací a výchovné. Je ideálním prostředkem k tomu, aby se z jedince stala zdravá, samostatná, kreativní a vyrovnaná osobnost. Oproti tomu poznání se přiklání k méně pohybovým, ale více naučným aktivitám, které doplňují vzdělání.

Jak už jsem výše uvedla, dnes je doba trochu jiná než před desítky lety a obávám se, aby se časem veškeré sportování a poznávání nepřeneslo pouze na monitory počítačů.

Téma program volnočasových aktivit v kraji Vysočina jsem si zvolila záměrně proto, že v kraji Vysočina žiji již od malička. Vysočinu považuji za velice zajímavý kraj, kde lze trávit volný čas hned mnoha způsoby. Ať už pohybovými volnočasovými aktivitami, různými druhy sportu, nebo jednoduše vzdělávacími a poznávacími aktivitami. V případě mé práce se jedná právě o sport a poznání.

Do své práce jsem zahrnula místa, která se nachází v mém okolí a která považuji za pozoruhodná a určitě za ta, která stojí v každém případě za navštívení. Snažila jsem se výlet naplánovat tak, aby byl zajímavý a přínosný hlavně pro věkovou skupinu středoškoláků, které je tento výlet směřován.

1.1 Metodologie

V tomto výzkumu bylo cílem zjistit, zda se nabídka školního výletu jeví pedagogům středních škol jako kvalitní a efektivní a také zjistit zájem pedagogů o nabízený produkt, situovaný do kraje Vysočina.

Výzkumný vzorek – celkem bylo osloveno 280 středních škol, návratnost dotazníků byla od 101 škol. Školy byly vybírány tak, aby byl počet škol z každého kraje stejný (popřípadě velmi podobný).

Výzkumné metody - jako výzkumný nástroj byl použit dotazník.

Dotazníkové šetření – dotazník obsahoval 10 otázek, přičemž všechny otázky byly škálové a u 2 otázek mohli respondenti doplnit odpovědi svými slovy.

Dotazníky je možné distribuovat několika způsoby. V této práci jsem volila z velké části metodu elektronickou. U pár dotazníků jsem využila ale i osobní kontakt.

V práci jsem si stanovila tyto body:

- Volnočasové aktivity středoškoláků
- Zájem pedagogů o realizaci výletu

2 Teoretická část

V teoretické práci je popsán především kraj, ve kterém je školní výlet navržen, kraj Vysočina. Dále je zde popsána skupina středoškoláků, sportovně pohybové aktivity, volný čas a školní výlety.

2.1 Vysočina

„Historické hranice Čech a Moravy se vinou mořem lesů Českomoravské vrchoviny, táhlé vrchoviny nabízejí daleký výhled, v nádherné čisté přírodě najdeme vesničky s dřevěnými chalupami, obklopené blyštivými zrcadélky rybníků, i skvostná starobylá města. Obdiv vzbuzují výsledky staleté lidské činnosti od prostých obydlí po panská sídla. Jedná se o malebný kout České republiky, kraj Vysočina“ [8]

Vysočina představuje ideální turistický cíl. Zvlněná Českomoravská vrchovina, protkaná stovkami potoků, říček i řek, s rozlehlými lesy i malebnými loukami, osloví jak romantické duše, tak i ty, kteří zde hledají klid a odpočinek. K jejímu koloritu neodmyslitelně patří vesnice, osady i malebné samoty, v nichž se dochovala typická venkovská architektura. Dramatičtější scenérie nabízejí některá říční údolí, jako například sázavská Stvořidla, údolí horní Svratky či Oslava pod Náměští. Mezi významné přírodní oblasti se řadí Žďárské vrchy s nespočetnými skalními útvary. [2]

Velká města na Vysočině nenajdeme. Mnohá zdejší sídla však skrývají historické skvosty, z nichž některé svým významem přesahují hranice českého státu. Právě na Vysočině jako v jediném českém kraji najdeme tři lokality zapsané na prestižní seznam světového kulturního dědictví UNESCO: kostel na Zelené Hoře u Žďáru nad Sázavou, město Telč a soubor památek v Třebíči. Malebná, neobvykle dobře dochovaná historická města najdeme například v Pelhřimově či Jihlavě. [15]

Počtem dochovaných zámků a hradů, němých svědků historie, se kraj Vysočina sice nevyrovná jiným krajům, přesto však mnohé stojí za návštěvu.

„Na Vysočině nebyval v minulosti život snadný. Zdejší obyvatelé si jen stěží zajišťovali živobytí z výnosů neúrodných bramborových polí. Pracovních příležitostí bylo pomálu, mnozí odcházeli za lepším životem do měst. Snad to byl právě tvrdý úděl, který dal v kraji vyrůst mnohým velkým osobnostem. Své kořeny zde mají například velcí

básníci, Otakar Březina, Antonín Sova či Jakub Deml, nalezneme zde i dílo skladatele Gustava Mahlera, jehož symfonie se hrají v koncertních síních celého světa.“ [2]

„Pomezí Čech a Moravy nikdy nepatřilo k hospodářským jádrům českého státu. Dřívější hospodářská znalost se však v moderní době dokonale zhodnocuje: neexistence těžkého průmyslu přispěla k tomu, že Vysočina patří k ekologicky nejzachovalejším oblastem Čech.“ [2]

2.1.1 Historie

„Archeologické nálezy dokazují, že území kraje muselo být osídleno mnohem dříve, než by se dalo soudit podle dochovaných písemných zpráv o osídlení. Ty pocházejí vesměs až ze středověku.“ [2]

„Ve 12. století vznikaly nezávisle na sobě důležité osady na dnešní mapě Vysočiny – Jihlava, Telč, Třebíč, Jaroměřice nad Rokytnou, Ledec nad Sázavou či Humpolec. Každá z nich byla založena z jiných důvodů a v jejich rozvoji sehrály svou roli různé faktory – buď byla v okolí měst nalezena naleziště stříbrné rudy, nebo se nacházela na křižovatce obchodních cest. Právě obchodní cesty měly příznivý vliv na další kolonizaci kraje. Z 12. století pocházejí také dochované záznamy o osadě Jeníkov (dnešní Golčův Jeníkov) při haberské stezce. O století později vznikl na stejné obchodní cestě z Prahy na Moravu i dnešní Havlíčkův Brod nebo třeba Moravské Budějovice.“ [15]

„V historii některých osad, alespoň podle legend, sehrála svou roli také náhoda. Například město Jaroměřice nad Rokytnou založil údajně kníže Jaromír proto, že právě na tomto místě měl úspěšný lov.“ [8]

„13. a 14. století přinesla Vysočině výstavbu tvrzí a prvních kamenných hradů, které měly ochránit kupecké stezky nebo stříbrné doly. V této době vznikly hrady Kámen, Rokštejn, Pernštejn či Lipnice nad Sázavou.“ [15]

„Mnoho opevněných staveb však dlouhou historii nemělo. Vysočina patřila mezi kraje, které byly mimo jiné nejvíce postiženy husitskými válkami. Sídla, která se postavila na stranu kališníků za to stihl krutý trest v podobě plnění císařských vojsk. A ta, která se na stranu husitů nepřidala, byla zase naopak husity buď násilně „převychována“, nebo vydrancována.“ [15]

„V 16. a 17. století se opět valily na zdejší osady a města pohromy v podobě častých požárů, epidemií a tažení nepřátelských vojsk za třicetileté války. Přestože řada měst byla vydrancována a lehla popelem, v této době vznikaly takové architektonické unikáty, jako jsou náměstí a zámek v Telči, zámek v Jaroměřicích nad Rokytnou nebo zámek v Moravských Budějovicích.“ [15]

„Vysočina se stala na konci 16. století významným působištěm Jednoty bratrské. Nejdůležitějším místem na tehdejší nekatolické mapě Čech a Moravy byla osada Kralice nad Oslavou. Sem totiž čeští bratři z Ivančic přestěhovali tiskárnu a zde vznikl nejznámější český překlad bible, zvaný Bible česká neboli Bible kralická.“ [8]

18. století je poznamenáno čilým stavebním ruchem – noví vlastníci si za tučnou válečnou kořist budovali honosná sídla.

Hospodářský rozvoj byl spojen se stavbou železnice, která přes Vysočinu spojila Prahu s Vídní. V dalších letech takto dorazila železnice do jiných větších měst. [2]

„Tak jako všechny historické válečné konflikty zasáhla do života Vysočiny i 2. světová válka. Hluboké lesy a nepřístupná krajina Českomoravské vrchoviny se totiž v posledních měsících války staly základnou pro několik partyzánských skupin. [15]

Významným mezníkem pro život v kraji byl rok 1997, a to rozhodnutí zřídit vlastní samosprávný celek.“ [2]

2.1.2 Vymezení oblasti

Obrázek 1 – Kraje České republiky

Kraj Vysočina vznikl na základě zákona č. 347/1997 Sb. o vyšších územně-správních celcích. V zákoně byl původně uváděn jako kraj Jihlavský podle nového krajského hlavního města, roku 2001 zákonná novela změnila jeho název na Kraj Vysočina. Tvoří jej území bývalých okresů Jihlava, Havlíčkův Brod, Pelhřimov, Třebíč a Žďár nad Sázavou. [2]

„Svou rozlohou 6 796 km² se mezi kraji České republiky řadí na páté místo, ale z hlediska hustoty osídlení spolu s Jihočeským a Plzeňským krajem patří mezi nejméně zalidněné regiony v České republice.

Zaujímá 8,78 % rozlohy České republiky a počet obyvatel činí 513 677. Kraj tvoří 704 obcí.“ [22]

Vysočina zaujímá centrální polohu v rámci České republiky i v rámci střední Evropy, takže přes její území vedou důležité mezinárodní komunikace, zejména dálnice D1 a železniční trať Berlín – Praha – Vídeň. [2]

2.1.3 Přírodní prostředí

Povrch

Území kraje tvoří pahorkatiny a vrchoviny Českomoravské vrchoviny, která patří mezi oblasti s nejzachovalejší přírodou u nás. Charakter vrchoviny mají především Žďárské vrchy rozkládající se na severovýchodě Vysočiny a Javořická vrchovina s nejvýše položeným bodem Vysočiny – vrch Javořice (837 m n. m.) ležící v jihozápadní části kraje.

Dalšími unikátními přírodními celky jsou Železné hory, Křižanovská vrchovina, Hornosvratecká pahorkatina a Hornosázavská pahorkatina. [15]

Vodstvo

„Z hydrologického hlediska je kraj Vysočina jeden z nejvýznamnějších regionů České republiky. Jedná se o pramennou oblast významných českých a moravských řek Sázavy, Doubravy, Želivky, Nežárky, Jihlavy, Svatky, Oslavy a Moravské Dyje. Přestože Českomoravská vrchovina nepatří svou nadmořskou výškou mezi velehory, prochází jí hlavní evropské rozvodí.“ [15]

Část řek odtéká s Želivkou a Sázavou do Vltavy a s ní do Labe a Severního moře, zbytek toků s Jihlavou a Svatkou se vlévá do Dyje, s ní Moravou a Dunajem odtéká do moře Černého. [2]

Nejdelší, nejmalebnější a mezi vodáky nejoblíbenější je řeka Sázava.

K povodí Černého moře patří především řeka Jihlava, která slouží jako důležitý zdroj vody pro nejstarší jadernou elektrárnu Dukovany. [2]

Ve Žďárských vrších pramení Svatka s přítokem Loučky.

Oblast v okolí měst Žďár nad Sázavou a Pelhřimov je proslulá svými rybníky. Historie největšího z nich, Velkého Dářka, spadá do 2. poloviny 15. století. Původně vybudovaný rybník sloužící jako zásobárna vody pro okolní železářské hamry dnes slouží už pouze jako chovný a rekreační. [2]

Podnebí

Vysočina leží v klimaticky mírném pásmu, vzhledem k hornatému charakteru krajiny. V rámci České republiky se řadí k těm chladnějším s krátkým létem. O něco vyšší průměr je i roční úhrn srážek. Typické je také velké množství sněhu, který se na zdejších území drží ještě v době, kdy v okolních krajích po něm už není ani památka. [15]

Příroda, fauna a flóra

„Díky řídkému osídlení krajiny a nepřítomnosti těžkého průmyslu, patří kraj Vysočina k oblastem s nejzachovalejší přírodou u nás. Tomu napovídá i velké množství lesů, v nichž převládají jehličnany s ojedinělým výskytem bukových porostů. S výjimkou okolí větších měst má Vysočina ráz zachovalé kulturní krajiny, jejíž nejcennější lokality byly vyhlášeny za chráněná území.“ [2]

V lesnatých oblastech žije jelen, srnec, červená zvěř, liška a kuna, z menších obratlovců například rejsek horský a ve vlhčích oblastech hraboš mokřadní. Ze vzácnějších ptáků se na území vyskytuje zejména káně lesní, jestřáb lesní, poštolka obecná, krkavec velký, čáp černý a datel černý. [15]

Ochrana přírody

Přírodní památky jsou tím nejcennějším, co zdejší region nabízí. V současné době se na území kraje nachází 2 chráněné krajinné oblasti – Žďárské vrchy v severní části kraje a Železné hory. [2]

Na území kraje byly dále vyhlášeny 4 národní přírodní rezervace: NPR Ransko z důvodu ochrany cenných lesních ekosystémů, NPR Velký Špičák ochraňující přirozený smíšený porost se vzácnou květenou, NPR Zhejral vyhlášená na území rybníka s pobřežním rašeliništěm s výskytem ohrožené fauny a flóry a NPR Mohelenská hadcová step ochraňující významnou květenu a zvířenu. Cenné krajinné celky by mělo zachovat vyhlášení několika přírodních parků, zatímco v jednotlivých menších lokalitách s výskytem původních porostů, ohrožených ekosystémů a vzácných druhů fauny a flóry byly vyhlášeny desítky přírodních rezervací. [2]

Historické památky

„Vznik historických památek je na území Vysočiny svázán s postupným osídlováním oblasti, s nímž souvisela nejprve výstavba strážných a obranných tvrzí a hrádků. Ty byly obvykle v dalším období přestavěny na větší hrady, z nichž některé se s nástupem renesance změnily na výstavné zámky. Renaissance, baroko a klasicismus postupně změnily především vzhled větších měst a církevních staveb v obcích, ale i zde došlo k výjimkám, díky nimž se do dnešní doby uchovaly památky světového významu.“ [15]

Na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO jsou zapsány tyto památky ležící v kraji Vysočina:

„Telč – skutečná perla mezi českými i moravskými historickými městy. O velkém významu tohoto města svědčí i fakt, že bylo spolu se zámkem již v roce 1992, jako jedno z prvních u nás, zapsáno do seznamu památek UNESCO.“ [8]

„U Žďáru nad Sázavou se rozkládá rozsáhlý barokní areál zámku, v jehož interiéru je instalováno ojedinělé Muzeum knihy. Součástí tohoto historicky architektonicky hodnotného areálu je opravdový klenot – kostel sv. Jana Nepomuckého, dílo Jana Blažeje Santiniho, výrazné osobnosti gotického a barokního stavitelství.“ [8]

„Renesanční a barokní zámek s bazilikou sv. Prokopa patří mezi další památku Vysočiny, zapsanou na seznamu Unesco. Chloubou Třebíče je i unikátní židovská čtvrť a židovský hřbitov patřící k nejlépe udržovaným v republice.“ [8]

Pozoruhodná je ale i Třešť s unikátní sbírkou betlémů či jeden z největších evropských zámků v Jaroměřicích nad Rokytnou.“ [15]

Turistika

Kraj je přímo stvořený pro turistiku. Hluboké lesy, rybníky, krásná zákoutí zdejších řek a nepříliš vysoké hřebeny hor, to vše dalo kraji charakteristickou tvář a také vhodné podmínky pro rozvoj turistických aktivit, rekreace a cestovního ruchu. Nenachází se zde velké průmyslové podniky a i právě to přispívá kraji k velice dobrému životnímu prostředí. [2]

„Příznivci cyklistiky jistě ocení množství místních i dálkových cyklotras, které vedou hornatým i mírně zvlněným terénem nebo podél vodních toků. Celé území kraje je protkáno stovkami kilometrů turisticky značených cest a cyklostezek (jedna z nejdelších, z Prahy do Vídně, vede právě přes Vysočinu). Pro pěší turistiku se hodí snad kterákoliv část kraje, i když mezi nejnavštěvovanější oblasti patří pochopitelně chráněné krajinné oblasti a přírodní parky.“ [15]

„Několik větších rybníků a vodních nádrží se hodí pro pozorování vodních sportů či odpočinkovou rekreaci. Mezi vyhledávané lokality patří zejména největší rybník kraje Velké Dářko a vodní nádrž Malešice. Územím kraje navíc protéká jedna z nejmalebnějších českých a moravských řek – Sázava. Peřeje u Ledče nad Sázavou zvané Stvořidla, patří k tomu nejhezčímu, co lze na našich tocích vidět.“ [15]

Zkrátka nepřijdou ani vyznavači a milovníci horolezectví, kteří svoji příležitost najdou na skalách ve Žďárských Vřších.

V zimních měsících se Vysočina mění na ráj běžkařů s několika stovkami upravených běžeckých stop. Pro sjezdové lyžování je připraveno téměř třicet lyžařských svahů. Vysočina je také jediným regionem České republiky, který pořádá závod Světového poháru - Zlatá lyže Vysočiny nese již sedmdesátiletou tradici a je nejstarším lyžařským závodem u nás. [15]

Krajina Českomoravské vrchoviny okouzila mnoho spisovatelů, básníků, malířů či sochařů. Život těchto osobností připomínají i naučné stezky nebo turistické trasy. Turisté se tak mohou vydat po stopách básníků Otakara Březiny, Vítězslava Nezvala, malířů Jana Zrzavého, Antonína Slavíčka či architekta a stavitele Jana Blažeje Santiniho-Aichla, který po sobě zanechal několik obdivuhodných staveb. Nejznámější z nich kostel sv. Jana Nepomuckého. [2]

Vysočina je nejpočetněji zastoupeným regionem naší republiky na seznamu UNESCO.

Kraj je přímo zaslíbeným pro ty, kteří rádi spojí turistické exkurze s historickými. Patří sem především východní část v okolí Bystřice nad Pernštejnem. Krajině zde vévodí nejzachovalejší gotický hrad na Moravě, Pernštejn. Se zříceninami hradů v nejbližším okolí je spojen turistickou trasou. [2]

„Budoucnost cestovního ruchu na Vysočině bude bezpochyby patřit vedle městské turistiky především formám klidné a ekologicky čisté pobytové turistiky. Tu umožňuje hustá síť turisticky značených cest (2 900 km), budování cyklotras či postupně se rozvíjející agrofarmy s ubytováním.“ [23]

Obyvatelstvo a hospodářství

„V kraji Vysočina žije 513 677 obyvatel. Region patří počtem obyvatel mezi nejmenší v republice. Průměrná hustota zalidnění je pouze 75 obyvatel na 1 km². Průměrný věk zdejších obyvatel je 38 let. Na území je 729 měst a obcí. (Nejmenší obcí je Prosatín s 13 obyvateli). Největším městem a sídelním městem krajských úřadů je Jihlava s téměř 51 000 obyvateli. Druhým největším městem kraje je Třebíč s více než 38 000 obyvateli. Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou mají více než 24 000 obyvatel.“ [24]

Vysočina sice neoplývá lidnatými městy, ale síť menších sídel je zde poměrně hustá.

Nerostné bohatství patřilo dříve k významným zdrojům bohatství zdejšího kraje, dnes je však hospodářsky nedůležité. V historických dobách se na území kraje těžilo zlato, stříbro, měď, dodnes jsou ještě v provozu uranové doly u Dolní Rožínky. Z nerudných zdrojů se jednalo o těžbu žuly a bohaté zdroje šterku a písku. V 17. a 18. století nejvíce prosperovaly pověstné sklářské hutě. [2]

„Průmyslová výroba je zastoupena v kraji strojírenským a kovodělným, textilním, dřevozpracujícím a potravinářským odvětvím. Centry průmyslu jsou bývalá okresní města a další střediska – v okrese Havlíčkův Brod města Chotěboř, Světlá nad Sázavou, Ledec nad Sázavou, v okrese Jihlava Polná, Třešť a Kostelec, v okrese Pelhřimov města Humpolec a Pacov, v okrese Třebíč Dukovany a Moravské Budějovice a v okrese Žďár nad Sázavou Velké Meziříčí, Nové Město na Moravě, Velká Bíteš a Dolní Rožínka.“ [25]

2.2 Sportovně pohybové aktivity, volný čas

„Heslo „pohybem ke zdraví“ dnes každý z nás určitě velmi dobře zná. Ne každý bere ale jeho váhu plnohodnotně a i převážná většina moderních nemocí bývá vyvolána chybami v chování lidí samých. A to takovými chybami, o jejichž škodlivosti lidé dobře vědí. Je to tragédie, znají-li masy lidí určitá slova, která v sobě skrývají návod ochrany zdraví, a nedokáží-li z nich vyvodit pranic pro obranu svého života.“ [4]

„Zdraví je největším bohatstvím každého člověka a prostřednictvím jeho naplňování může každý z nás prožívat plnohodnotný, spokojený život. V souladu se snahou všech institucionálních zařízení v péči o zdraví společnosti se objevují neustále nové cesty, přístupy, prvky a možnosti péče o zdraví. K prvkům zdraví přispívá jednoznačně pohybová aktivita. Všechny její formy pomáhají člověku při naplňování spokojené životní cesty. Proto jsou tělesná výchova, sport a sportovně pohybové aktivity důležitou součástí života každého z nás a jejich prostřednictvím můžeme odstraňovat životní nejistoty a hledat vlastní cesty ve smyslu naplňování života a zdraví.“ [1]

I tělesná výchova zaznamenala ve svém vývoji řadu pozitivních změn a některé její prvky jsou velmi dobře uplatnitelné při formování osobnosti, při udržování jejího fyzického zdraví, ale i při péči o zdraví duševní. Je evidentní, že i motivace je vedle schopností základní determinantou každého výkonu, jak individuálního, tak i kolektivního. Právě prostřednictvím formování motivace je možné zvyšovat výkonnost jednotlivců i skupin. [1]

2.2.1 Pohyb

„Pohybová činnost nebo také pohybová aktivita se chápe jako pohyb člověka, který získává svou realizaci v definovaném prostředí, cílesměrnou a účelovou podmíněností dovednostní charakter. Pohybová aktivita rozvíjí a kultivuje dovednostní výbavu člověka, která slouží především vyrovnávání se s vnějším prostředím lidské činnosti existence, často je však zaměřena na demonstraci hranic možnosti lidských jedinců v těchto aktivitách. Takto definovaná pohybová aktivita člověka je dále diferencovaně rozdělena do tří oblastí praxe nazvanými – tělesná výchova, sport a fyzioterapie.“ [11]

„Pohyb by měl hrát důležitou roli v životě každého člověka, neboť pomáhá udržet lidský organismus v dobrém zdravotním stavu a v určité kondici. Lidské tělo je dobře uzpůsobené k pohybu. Při nedostatku pohybu dochází v organismu k nežádoucím změnám např. k úbytku svalové hmoty a k negativnímu ovlivnění všech metabolických pochodů v lidském těle.“ [26]

Velmi důležitá je rovněž sféra emocionálně prožitková. Pohyb je zdrojem emočních stavů - radosti, uspokojení, ale i zklamání, strachu ap. Způsobuje euforii a vyvolává antidepresivní účinky. Estetizující vlivy působí nejen ve smyslu mít pěknou postavu, ale vnímat i krásu pohybu. Spektrum vlivů působí na jedince jak v mladém, tak středním i starším věku. Vždy jde o to, hledat a nalézat sama sebe, své místo v životě i společnosti a jeho smysl. Vyrovnávat nerovnováhu v organismu způsobenou životním stylem a aktuální situací. [1]

Zvyšující se životní úroveň přináší sebou nečekaná negativa. Pohybová výchova dětí je v současném přetechizovaném světě nedostatečná. Obezita narůstá a s ní i nemoci pohybového ústrojí. Děti jsou velmi dobře „vybaveni“ po technické stránce (ovládání počítače, DVD, mobilních telefonů), ale už méně po stránce pohybové.

2.2.2 Motivace k pohybu

„Problematika motivace se jeví, vzhledem k jejímu širokému uplatnění, potřebná ve všech sférách lidského života a u všech věkových kategorií. Z hlediska školního věku je velice potřebná pro dobrý školní výkon. Sportovně pohybové aktivity ve škole a vyváženost vztahů při výuce tělesné výchovy jsou jedním z atributů výkonné motivace žáka.“ [1]

Jedinec využívající sportovně pohybové aktivity nachází ve výkonu sportovní činnosti často uspokojení, má psychický zisk z vlastního pohybu, projevu síly, zdraví a harmonie, z nově získaných poznatků, dovedností a zkušeností, velmi často i z kontaktu s přírodou. Důležitou roli hraje pohlaví – chlapci chtějí být jedničkou, dívky většinou zdůrazňují svoji osobitost. Z pohledu sportovní psychologie je výkon a výkonná motivace soustředěna zejména na schopnosti, sílu a sociální uspokojení sportovce. [1]

2.2.3 Pedagogické přístupy

Významný a určující činitel, který se podílí na motivaci žáka, je samozřejmě přístup a ohodnocení pedagoga. Výkon může být prožíván jako úspěch nebo jako neúspěch a motivace se buď zvýší, nezvýší nebo zůstane stejná. Žáci prožívají pocity úkolů stanovených učitelem a vždy dosahují určité aspirace¹, která má vliv na formování jejich osobnosti a přístup k problémům. Proto musí mít učitel zvýšenou pozornost na aspirační úroveň dětí a na její formování prostřednictvím adekvátních úkolů. Pokud umí učitel zhodnotit úspěch dítěte, měl by pomocí vyučovacích metod rozvíjet a neustále aspirační úroveň u dětí zvyšovat, aby nedocházelo k jejich pozdějšímu selhávání. [1]

„Má-li se motivace dobře projevit, musí být uspokojeny základní psychologické potřeby žáků (pochvala, nezávislost, důstojnost, přitažlivost zaměstnání, přiměřená náročnost apod.).“ [10]

Pedagogické zásady motivace (podle Maňáka, 1998) jsou:

- „Každý žák je svébytné individuum, proto je potřeba respektovat jeho specifické předpoklady, podmínky, zájmy...
- Motivaci posiluje, dostává-li žák co nejdříve po výkonu patřičnou odpověď hodnocení.
- Žák musí porozumět účelu a smyslu své práce, aby se mohl pro splnění cíle plně angažovat.
- Na zvýšení motivace působí příznivé prostředí, podnětná atmosféra a nadšení učitele, které se přenáší i na žáky.
- Silný vliv na motivaci má využívání zajímavých metod, technik a prostředků (metody, které nejsou běžně při práci se třídou využívány).“ [10]

¹ Aspirace = snaha, usilování, touha

2.2.4 Volný čas

„Volený čas je nejpříjemnější prožitá svoboda; má její omamnou vůni a prostor k rozletu, ale i nutnost volby a z ní plynoucí odpovědnost.“ [18]

„Je to čas, v němž člověk svobodně volí a dělá takové činnosti, které mu přinášejí radost, potěšení, zábavu, odpočinek, které obnovují jeho tělesné a duševní schopnosti, popř. i tvůrčí schopnosti. Je to čas, v němž je člověk sám sebou, nejvíce patří sám sobě, kdy koná převážně svobodně a dobrovolně činnosti pro sebe, popř. pro druhé, ze svého vnitřního popudu a zájmu.“ [11]

„Volený čas lze označit jako část mimopracovní doby, v níž člen společnosti nevykonává žádnou nutnou činnost a kterou podle vlastního rozhodnutí využívá pro oddech, rozvoj osobnosti a pro různé formy zájmové činnosti. Jeho rozsah a úroveň využití závisí na komplexu sociálně ekonomických vztahů v daném stupni vývoje společnosti a na úrovni duševního a fyzického rozvoje každého jednotlivce. Důležitým rysem volného času je jeho relativní stálost.“ [27]

Pod pojmem volný čas se běžně zahrnují: odpočinek, rekreace, zábava, zájmová činnost, dobrovolné vzdělávání a dobrovolná společensky prospěšná činnost. Specifickou zvláštností volného času dětí a mládeže je to, že z výchovných důvodů je žádoucí jeho pedagogické ovlivňování. Děti nemají dost zkušeností a poznatků, aby se správně orientovaly v různých oblastech zájmové činnosti, potřebují citlivé a nenásilné vedení a vhodně motivovanou pestrou nabídku činností, z nichž si dobrovolně vyberou. Vhodně zvolená varianta pro tento popis odpovídá právě i školním výletům.

Volený čas nemá jen dimenzi člověka – jednotlivce. Má také dimenzi sociální. Mnoho činností člověka ve volném čase má společenský význam a dosah, člověk je koná ve skupinách, organizacích s podvědomím nějakých sociálních vazeb. [11]

2.3 Středoškoláci

„Středoškoláci nebo-li adolescenti, mladiství. Jedná se o etapu růstu a dospívání lidských jedinců, zahrnující období od skončení puberty do úplné fyzické a psychické zralosti. Jde o období dozrávání inteligence, citové stabilizace a konečné strukturace hodnot. U dívek nastává mezi 12. – 18. rokem, u chlapců mezi 14. – 20. rokem.

Toto věkové období se podle vývojové psychologie osobnosti vyznačuje:

- intenzivním rozvojem schopností, cílevědomosti a samostatnosti,
- zdokonalením abstraktního myšlení,
- emocionální stabilizací spojenou s rozvojem citových, přátelských a partnerských vztahů,
- rozvojem sebevědomí vycházejícího z prohlubující se sociální samostatnosti,
- aktivním uplatňováním tvořivosti v duševní činnosti,
- sebevýchovnými tendencemi,
- vytvářením formálního myšlení, jehož grupování charakterizuje vyspělou reflexivní inteligenci.“ [28]

2.3.1 Sport a mládež

„Výchova k tělocvičným a sportovním aktivitám je dnes považována za neodmyslitelnou součást imperativu všestrannosti socializačního procesu na cestě formování plnohodnotné osobnosti žáků a studentů, jejich vlastností a schopností. Má přispívat i k plnění povinností ve škole i mimo její rámec, vést k radosti ze zdraví, prospěšného pobytu, být východiskem poznání vlastních možností a mezí, zdrojem lásky k přírodnímu prostředí, být inspirací k harmonizujícímu pěstování mezilidských vztahů. Stále silněji se důraz na sportovní aktivity aktualizuje i do rámce mimoškolních aktivit využívání volného času, jako hráz proti nudě pouličních part, proti kouření, alkoholovým a drogovým návykům. Od pedagogů se tak žádá velice nesnadný úkol: diferencovaně vychovávat a vzdělávat a napomáhat tak i individuálně harmonizujícímu tělesnému rozvoji. Jde o úkol, o to nesnadnější, že pedagog by měl být svojí vytrvalostí, svědomitostí a rozhodností pro své svěřence i osobním příkladem.“ [16]

„Klesající trend pohybových a sportovních aktivit je zaznamenáván v řadě dílčích šetření na středních a vysokých školách. Přitom známé americké studie zjišťují, že kupříkladu teenageři považují právě sport jako volnočasovou aktivitu za mnohem atraktivnější, než například sledování televize či nakupování. (Jackson, Czikszenmihalyi, 1999). Sport je vysoce verbálně preferován. Ale jak vypadá situace v praktickém výkonu sportovních aktivit? U nás, mladiství stráví v průměru u televize více času než aktivním sportováním!“ [16]

2.3.2 Školní výlety a skupinové hry

Specifickou mimoškolní vyučovací formu představuje školní výlet, realizovaný většinou jedenkrát ročně, nejčastěji na konci školního roku. Ačkoliv je zřejmé, že základem bývá zábavná a rekreační složka, při vybrání vhodné trasy, obsahu a cílů může také školní výlet významnou měrou přispívat k poznávání vlasti a vhodně navazovat na školní vyučování. Stejně jako například u realizace vycházek a exkurzí je přitažlivost školního výletu, potažmo také kázeň a zaujetí žáků pro poznávání do značné míry závislé na organizačních schopnostech, dovednostech a znalostech učitele. Školní výlety mají dlouhou tradici a jsou důležitou součástí výchovně vzdělávacích programů nejen u nás, ale také ve většině evropských zemí. [20]

„Školní výlety a skupinové hry sledují především tyto cíle: Mají podporovat emoční inteligenci hráčů, napomáhat k přátelství a spolupráci ve škole či v jiném prostředí a k rozvíjení důvěry ve skupině. Mají podněcovat interakci mezi dětmi, respektive mezi dětmi a pedagogem, a usnadňovat společné učení. Zdůraznění těchto cílů není náhodné. Obzvláště v dnešní době je nutné posilovat sociální vazby dětí a jejich schopnost navazovat kontakty. Stále více dětí totiž trpí osamělostí a izolací.“ [21]

„Školní výlety jsou variantou běžného turismu, který nese výhodu rozmanitosti aktivit na poli životního prostředí či kultury, v důležitosti dosáhnout plánované naučné a vzdělávací principy, zahrnující prvky poznání a rekreace. Jde o formu poznání „navenek“, kde studenti mají možnost rozšířit své vzdělání jinou formu, než studiem z knih. Díky této formě turismu mají také možnost ověřit si jejich teoretické znalosti při kontaktu s přírodou. Školní výlety by měly být jedním z faktorů, které utváří znaky v lidském poznání a také utváří začátky jejich budoucích aktivit jako u dospělých.“ [17]

3 Praktická část

V praktické části je popsána trasa a program zájezdu. V jednotlivých dnech jsou více přiblížena a popsána místa, která jsou navštívena. Dále je zde provedena kalkulace výletu a poslední částí je vyhodnocení dotazníkového šetření.

3.1 Trasa a program zájezdu

1.den – Křemešník:

- lanové centrum
- pěší túra – okolí Křemešníku
(Vrch Křemešník, Kostel nejsvětější trojice, Rozhledna Pípalka, Stříbrná studánka, Větrný zámek, Křížová cesta)
- nocleh v hotelu Křemešník (večeře + snídaně)

2.den – Křemešník – Pelhřimov – Stvořidla:

- pěší túra – Křemešník – Pelhřimov
- návštěva muzeí, prohlídka města
(muzeum rekordů a kuriozit, muzeum strašidel)
- přesun na Stvořidla (autobus)
- nocleh v kempu (pod stany)

3. den – Stvořidla – Lipnice nad Sázavou:

- Stvořidla – Lipnice nad Sázavou
(prohlídka hradu, památník Jaroslava Haška, unikáty vytesané do lomů - oči, ucho)
- Stvořidla – sportovní hry

(fotbal, volejbal, míčové hry – vše v areálu)

- nocleh v kempu

Délka výletu: 3 dny/3 noci

Termín výletu: jaro 2010

3.2 Kalkulace výletu

V kalkulaci výletu jsou zahrnuty studentské a skupinové slevy. V celkové kalkulaci není započítána doprava z kraje, kde se škola nachází, do kraje Vysočina.

Tabulka 1 – kalkulace výletu

<i>1.den</i>	
lanové centrum	100 Kč
nocleh v hotelu (večeře, snídaně)	350 Kč
<i>2. den</i>	
muzea – vstupné	40 Kč
Jízdné	30 Kč
nocleh v kempu	30 Kč
<i>3.den</i>	
Jízdné	30 Kč
prohlídka hradu – vstupné	30 Kč
nocleh v kempu	30 Kč
<i>Celkem</i>	<i>645 Kč</i>

3.3 Podrobný rozpis dnů

U jednotlivých dnů je zde popsán harmonogram a především aktivity či prostředí navštívených míst.

1. den:

Po přemístění do lokality Křemešníku začne den trochu netradičním sportem – zdoláváním překážek v lanovém parku. Předpokládaný čas na danou aktivitu činí 3 hodiny.

„Lanové centrum“ obsahuje 21 velkých překážek na stromech a 5 překážek nízkých pro nejmenší účastníky. Park patří k nejvyšším parkům na stromech v České republice. Polovina překážek se nachází ve výšce zhruba 10 metrů. Osoba, pohybující se na velkém parku je jištěna tzv. samojištěním (při zdolávání překážek je jištěna pomocí celotělového úvazku).

Typy překážek jsou záměrně voleny tak, aby korespondovaly s překážkami jak na malém, tak i na vysokém lanovém parku.“ [29]

Obrázek 2 – lanové centrum

Lanové centrum bylo zvoleno záměrně. Jako nabídka volnočasové pohybové aktivity pro žáky středních škol se jeví velice zajímavou zkušeností a také lákavou nabídkou.

V odpoledních hodinách, po dobrodružně stráveném dopoledni a po zaslouženém odpočinku, následuje pěší túra v okolí Křemešníku.

Pěší túra vyznačena na turistické mapě, viz příloha, obrázek 11. Odhadovaný čas na pěší túru činí 2–3 hodiny. Jedná se o trasu dlouhou zhruba 5 km.

Křemešník:

Mezi Novým Rychnovem a Pelhřimovem se rozkládá pásmo lesů, v jehož středu se zdvihá 765 metrů vysoký vrch Křemešník. V polovině 18. století nejvýznamnější poutní místo v oblasti. O sto let později zde byla osada s 36 obyvateli, hospodou, školou a kostelem. Na Křemešníku se po nějaký čas těžilo stříbro a dodnes zde najdeme stopy po dolování. [15]

Obrázek 3 – Křemešník

„Tradiční poutě na Křemešník se začaly konat poté, co se rozšířila pověst o zázračném uzdravení vojáka, který se sem odplížil z nedaleké bitvy a omyl své rány v prameni vyvěrajícím na úbočí. U pramene, jehož voda protéká stříbronosnými rudami a je slabě radioaktivní, vznikla kaple sv. Anny, později několikrát upravovaná. V blízkosti pramene žil od roku 1660 v bývalé štole poustevník Jiří Mrňátek, údajně vrah, který se zde zbožným životem pokoušel zbavit svého hříchu.“ [5]

U kaple začíná křížová cesta, na jejímž vzniku se podílel sochař Antonín Bílek, bratr známějšího umělce Františka Bílka. Vede ke kostelu Nejsvětější Trojice, nejvýznamnější historické památce na vrcholu Křemešníku. Na jeho místě původně stávala dřevěná kaple, kterou zde nechal roku 1555 údajně postavit pelhřimovský měšťan Matouš Chejtkovský. Na útěku před lupiči prý spadl do staré šachty, a ve strachu o svůj život učinil slib, že v případě své záchrany na Křemešníku postaví kapli. Roku 1652 ji nahradila kamenná kaple, k ní později přibýly ambity a roku 1734 i dvě nárožní kaple. Roku 1750 byla kaple přestavěna na kostel v dnešní podobě. [19]

„V blízkosti kostela stojí Větrný zámek, romantická stavba sochaře a medailéra J. Šejnosta postavena ve 20. letech 20. století. Za zhlédnutí stojí cimbuří se sedmi havrany. Sedm zkamenělých havranů na věži a vytesaný nápis „Z prokletí zloby láska

vysvobodí“ připomíná dětský pohádkový příběh o sedmi bratřech, zakletých v havrany, které vysvobodila obětavá láska jejich sestry.“ [2]

Roku 1993 byla na Křemešníku vztyčena rozhledna Pípalka. Byla dokončena jako společný projekt Klubu českých turistů Pelhřimov a Armády ČR. Nachází se v nadmořské výšce 765 m.n.m.. Vyhlídková plošina se nachází ve výšce 40 metrů. Odměnou za výstup po 205 schodech slouží nádherný výhled. Na západním úbočí vrcholu se nalézá Stříbrná studánka. Zde se dříve nacházela osada havířů těžících stříbro, která zanikla za husitských válek. Oblast Křemešníku byla vyhlášena přírodním parkem. [15]

Obrázek 4 - rozhledna Pípalka

Pěší túra končí u hotelu Křemešník, kde je zařízení nocleh. Součástí je večeře a snídaně.

Hotel Křemešník:

Nově zrekonstruovaný hotel nacházející se v malebném prostředí lesů na jednom z nejvyšších vrcholů Českomoravské vysočiny, již zmíněném Křemešníku.

„Restaurační zařízení v podobě zájezdního hostince zde fungovalo již za vlády Františka Josefa I. a náleželo stejně jako okolní lesy královskému městu Pelhřimov. V roce 2001 se podařilo navázat na přerušenu tradici a po půl století získat hotel zpět do vlastnictví města. Toto poutní místo je obklopeno nejen turisticky velmi atraktivními pamětihodnostmi, ale také nádhernou přírodou s možnostmi rekreačního a sportovního vyžití.“ [30]

Obrázek 5 – hotel Křemešník

2. den:

Téměř celé dopoledne žáci stráví, turisty velmi vyhledávanou, pěší túrou z Křemešníku do Pelhřimova. Jedná se o trasu dlouhou 8 km.

Pěší túra vyznačena na turistické mapě, viz příloha, obrázek 12.

Po příchodu do Pelhřimova bude pauza na oběd a odpočinek a poté bude následovat prohlídka města a návštěva muzeí – muzea strašidel a muzea rekordů a kuriozit.

Pelhřimov:

Obrázek 6 – Pelhřimovské náměstí

„Historie města spadá až do 12. století, kdy jsou první zmínky o původní osadě v místech dnešního pivovaru, děkanské zahrady a kostela sv. Víta. Podle pověsti však město založil v letech 1225 - 1226 pražský biskup Pelegrin (Pelhřimov), který se stavil u místní studánky cestou do Říma.“ [31]

„Tomu odpovídá také městský znak s podobou poutníka v bráně mezi dvěma věžemi. Na počátku 13. století po vyplenění původní osady Vítkem z Hluboké došlo k založení nového města na pravidelném půdorysu, který je v centru zachován dodnes. Rozvoj města příznivě ovlivnila těžba stříbra v okolí Křemešníku. Ve městě byla také rozvinuta celá řada řemesel, hlavně soukenictví, plátenictví, tkalcovství, barvířství, perníkářství a pivovarnictví.

Význam pro město měl i rozvoj průmyslu v 19. století. V Pelhřimově zakotvil především průmysl kartáčníkový, pletařský a výroba zemědělských strojů.“ [32]

Toto starobylé město leží v nejzápadnější výběžku Českomoravské vrchoviny v nadmořské výšce 550 m. Často bývá označováno také jako brána Vysočiny. Má 17 000 obyvatel. I přes svou polohu v jedné z ekologicky nejméně dotčených oblastí České republiky patří k turisticky méně prozkoumaným. [3]

„V současnosti je Pelhřimov přirozeným střediskem regionu s rozvíjejícími se službami a průmyslovou výrobou. Díky každoročnímu festivalu je již také dobře zaveden pojem Pelhřimov, město rekordů a kuriozit.“ [33]

Muzeum strašidel:

Expozice se nachází ve středověkém sklepení purkrabského domu na náměstí, v němž sídlí Galerie M. Exponáty nadpřirozených bytostí z českých pohádek – hejkala, meluzíny, vodníka, polednice, plivníka a dalších – jsou vyrobeny převážně z vosku a ve skutečné velikosti. [19]

„Muzeum strašidel, jehož vystavené exponáty jsou repliky nadpřirozených bytostí, které se v okolí Pelhřimova skutečně vyskytují nebo vyskytovaly. Toto je doloženo nejen ve vyprávěních očitých svědků, ale i zapsáno ve vlastivědných sbornících.“ [34]

„Expozici vytvořil tým nadšenců ve složení: Martin Ecler, Věra Vacková, Drahoslava Kolářová, Jiří Hašek, žáci ZUŠ Pelhřimov, učni SOU Pelhřimov a pracovníci Kulturních zařízení města Pelhřimova. Muzeum vzniklo za finanční podpory Kulturních zařízení města Pelhřimova a Fondu Vysočiny v roce 2002.“ [35]

Muzeum rekordů a kuriozit:

Muzeum je umístěno v pětipatrové hranolové bráně vysoké 36 metrů, která byla vystavěna v 16. století jako součást městského opevnění. Muzeum spravuje Agentura Dobrý den, která je autorem českých dodatků Guinnessovy knihy rekordů. V muzeu je umístěno přes sto kuriózních exponátů, vycházejících z umu, vytrvalosti, zručnosti a originálních nápadů českých i zahraničních rekordmanů. Nalezneme zde například nejmenší funkční motocykl v Čechách, největší vyřezávanou dřevěnou lžící, školní aktovku pro 35 osob, dvanáctikilogramové lízátko, 451 cm dlouhé ramínko na šaty, miniaturní rytiny na špendlíkové hlavičce, keramický džbánek vysoký jen 2,5 mm apod. Fotografická expozice zachycuje unikátní momenty z průběhu každoročně pořádaného Mezinárodního festivalu kuriozit a dalších netradičních akcí agentury. [9]

„V expozici Zlaté české ručičky mohou návštěvníci obdivovat především unikátní předměty ze sirek – kytary, housle, mandolíny, obrazy, korintské vázy, rámy zrcadel. Jsou dílem jednoho autora, pana Tomáše Kordy, který do nich v průběhu 40-ti let vložil

63 tisíc hodin práce a spotřeboval více než půl milionu zápalek a čtvrt milionu zápalkových hlaviček. Hudební nástroje jsou funkční.“ [9]

Po příjemně stráveném odpoledni v netradičních muzeích se skupina vydá na autobus, kterým se přemístí na Stvořidla.

V kempu Stvořidla už následuje úkol poslední, a to postavit stany.

Stvořidla:

Mezi městy Světlá nad Sázavou a Ledeč nad Sázavou teče řeka romantickým úsekem nazývaným Stvořidla, který patří k nejkrásnějším koutům v oblasti. Sázava zde protéká hlubokým údolím a díky balvanitému řečišti vytváří četné přeje a slapy. [14]

Vlastní Stvořidla jsou 2,2 km dlouhá. Zdejší romantická krajina se stala inspirací malířům, zejména Jaroslavu Panuškoví. Stvořidla jsou od roku 1956 chráněna, v současnosti jako přírodní rezervace. Součástí rezervace jsou kromě přirozeného říčního koryta i okolní stráně a srázy se smíšeným lesním porostem, převážně smrkovým. [12]

„Podle legendy má zdejší přírodní unikát na svědomí čert, který se chtěl pomstít jednomu línému mlynáři. Nabral si prý do pytle hromadu balvanů a letěl je nasypat na mlynářovo pole. Cestou se mu ale právě tady balvany rozsypaly.“ [15]

Obrázek 7 - Stvořidla

3. den:

Poslední den žáci zamíří do jiného kouta Vysočiny, a to na Lipnici nad Sázavou. Návštěvu města zahájí prohlídkou hradu a poté se vydají opět na trochu netradiční místa, která už k Lipnici neodmyslitelně patří – jedná se o unikáty vytesané do lomů.

Lipnice nad Sázavou:

Obrázek 8 – Lipnice nad Sázavou

„Asi 12 km od Havlíčkova Brodu se rozkládá obec Lipnice nad Sázavou, která vznikla kolem roku 1310 jako podhradí hradu Lipnice. Roku 1370 byla císařem Karlem IV. povýšena na městečko, které bylo později obehnané kamennou hradbou s dvěma branami. Za třicetileté války bylo městečko vypáleno Švédy, kteří zničili většinu staveb.“ [14]

„V 17. až 19. století se Lipnice rychle rozšiřovala, avšak v polovině 19. století se rozvoj městečka zastavil, neboť v důsledku chybějící železnice zde nevznikl téměř žádný průmysl. Roku 1869 hrad i okolí zasáhl velký požár, který citelně pozměnil jeho historickou podobu.“ [8]

„Zdaleka viditelnou dominantou jsou zříceniny hradu, který si i přes pozdější úpravy zachoval hlavní rysy hradní architektury typické pro 14. století.

Hrad zřejmě založil Bernard z Lipnice a jeho účelem bylo chránit obchodní stezku spojující dnešní Havlíčkův Brod a Humpolec.“ [14]

Hradní komplex má tvar protáhlého čtyřúhelníku. Do dnešní doby se zachovala Velká věž, Turnovský palác, Trčkovský palác, Samsonova věž a část opevnění. Nejkrásnějším prostorem hradu je hradní kaple sv. Vavřince, s gotickým presbytářem a nástěnnými malbami ze 14. století. Zrekonstruované interiéry hradu slouží jako muzeum s historickou expozicí a sbírkami středověkých kachlů a gotického skla. [5]

Nedaleko vstupu do hradu se nachází Památník Jaroslava Haška. Je umístěn v domku, kde prožil poslední léta svého života a kde napsal své nejslavnější dílo „Osudy dobrého vojáka Švejka“. Expozice obsahuje novinové výstřižky, knihy i autorovy osobní věci. Haškův pobyt také připomíná nedaleký hostinec „U České koruny“, který zrekonstruoval spisovatelův vnuk Richard Hašek. Na místním hřbitově je Jaroslav Hašek pochován. [19]

Unikáty vytesané do lomů:

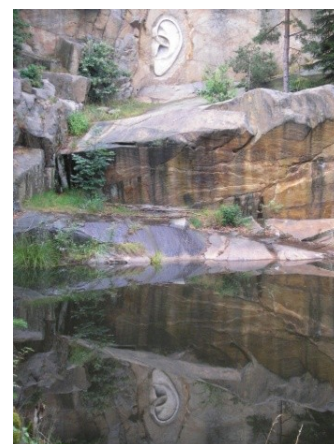
„Sochař Radomír Dvořák dokončil v září 2007 triptych žulových reliéfů, který s nadsázkou představuje způsoby monitorování lidské činnosti a soukromí. Všechny reliéfy jsou vytesány do skal v přírodním areálu lomů.“ [36]

„Třímetrové Bretschneiderovo ucho je nazvané podle tajného policisty z Haškova románu o dobrém vojáku Švejkovi a autoři jím s recesí navázali na středověké odposlouchávací zařízení, tzv. Dionýsovo ucho.“ [37]

„Přes pět metrů široká plastika Zlaté oči – zlatý voči je vytesána těsně nad vodní hladinou a je inspirována tradičním symbolem božího oka – otevřené oči s kořenem nosu jsou umístěné v průzoru rámovaném náznakem trojúhelníka – a nedosažitelnou ideou vševídnosti. Vznik „Národního památníku odposlechu“ inicioval v roce 2005 sám autor se svými studenty - kamenosochaři, kteří se podíleli na realizaci reliéfů. Patronem celého projektu je vnuk Jaroslava Haška Richard.“ [38]

Obrázek 9 – Zlaté oči

Obrázek 10 – Bretschneiderovo ucho

Po návštěvě Lipnice nad Sázavou, která je naplánována přibližně na 3 hodiny, následuje přesun zpět do kempu Stvořidla.

V kempu budou mít studenti téměř celé odpoledne na sportovní hry. V areálu se nachází hřiště, která lze využít na společenské sportovní hry – fotbal, volejbal, vybíjená, míčové hry... Svě místo si najdou ale i milovníci přírodních zajímavostí, kteří dají přednost „odpočinku a slunění se“ na kamenech v řece Sázavě.

Závěrem výletu, jak už ke kempování patří, bude uspořádán dle zájmů studentů táborák. Nocleh opět pod stany.

3.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Celkem bylo osloveno 280 středních škol. Návratnost dotazníků byla od 101 škol. Sledovaný soubor byl tvořen pedagogy středních škol ze všech krajů České republiky. Dotazníky byly zaslány elektronickou poštou, 10 dotazníků bylo rozdáno osobně.

Dotazník obsahuje 10 otázek, přičemž všechny otázky jsou škálové, a u 2 otázek ještě navíc mohli respondenti uvést vlastní vyjádření. Ukázka dotazníku - v příloze 1.

Pro vyhodnocení otázek byly použity grafy sloupcové, pouze u otázky č.1 byl použit pro větší přehlednost graf výsečový. Pro lepší orientaci jsou čísla u každé otázky přepočítána na procenta.

Otázka č. 1: V jakém kraji se nachází Vaše škola?

Graf 1 – V jakém kraji se nachází Vaše škola?

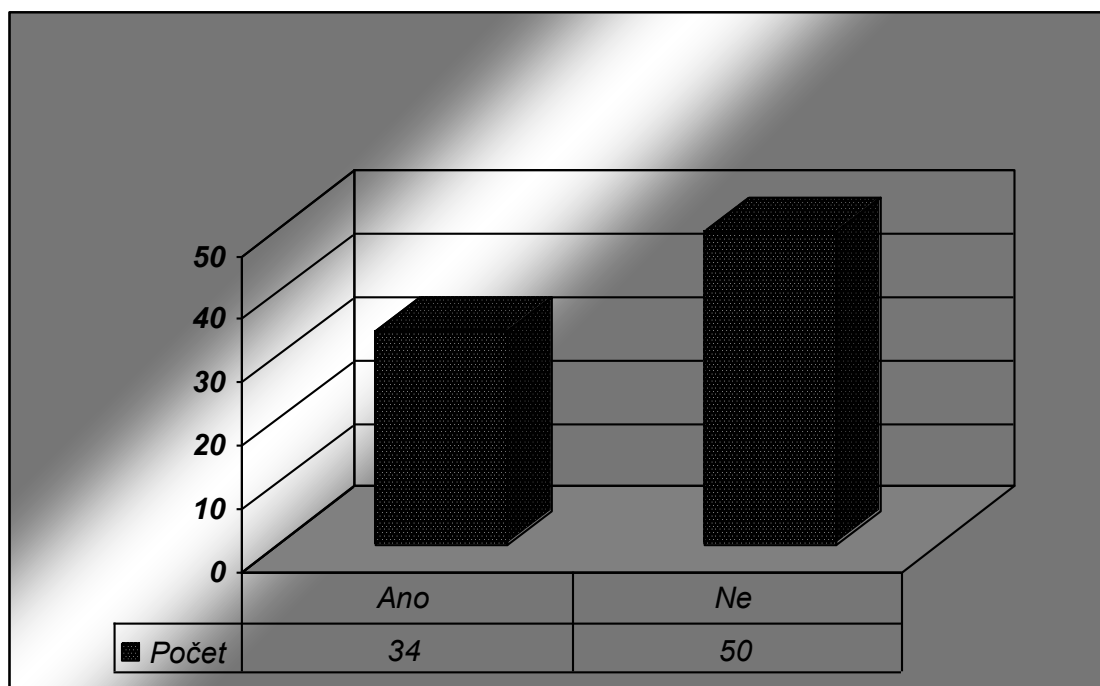
Čísla v tabulce 2 ukazují počet škol z daného kraje a počet škol vyjádřený v %, které se zúčastnily výzkumu.

Tabulka 2 – počet škol z jednotlivých krajů

Kraj	Počet škol	Počet škol v %
Praha	4	4,9%
Jihomoravský	4	4,9%
Moravskoslezský	4	4,9%
Středočeský	8	9,5%
Ústecký	4	4,9%
Jihočeský	6	7%
Královéhradecký	6	7%
Olomoucký	14	16,5%
Plzeňský	4	4,9%
Pardubický	10	12%
Zlínský	4	4,9%
Liberecký	6	7%
Karlovarský	4	4,9%
Vysočina	6	7%

Otázka č. 2: Už jste někdy (v rámci školního výletu) navštívili kraj Vysočina?

Graf 2 – Už jste někdy (v rámci školního výletu) navštívili kraj Vysočina?

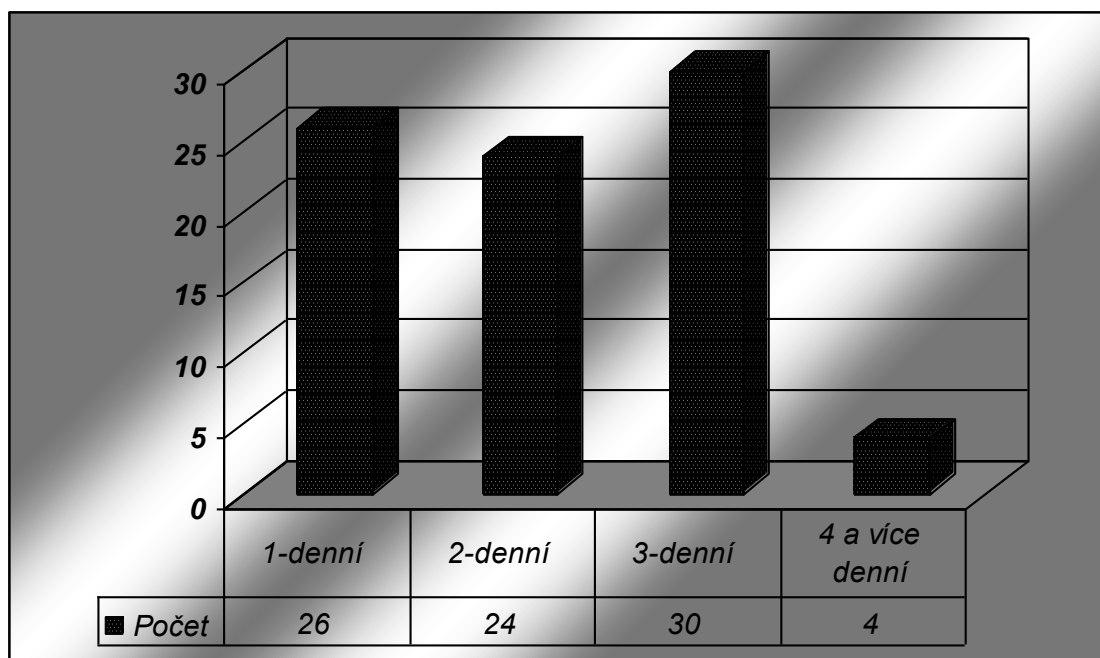
Na otázku, zda už školy někdy navštívily v rámci školního výletu kraj Vysočina, odpovědělo 34 škol, 41% z dotazovaných ano, zbylých 50 škol, 59% odpovědělo ne.

Pro mou nabídku by toto vyhodnocení mohlo znamenat, že školy, které Vysočinu ještě nenavštívily, budou mít zájem o poznání tohoto kraje. Z opačného pohledu školy Vysočinu nenavštívily například kvůli špatné dopravní dostupnosti nebo kvůli nevhodné poloze vůči jejich kraji.

Školy, které Vysočinu už navštívily, budou mít zájem kraj navštívit znovu nebo naopak navštívit a poznat jiný kraj.

Otázka č. 3: Kolikadenní výlet preferujete?

Graf 3 – Kolikadenní výlet preferujete?

Na otázku, kolikadenní výlet preferujete, odpovědělo

26 škol, tedy 31% z dotazovaných, že preferují pouze 1-denní výlety.

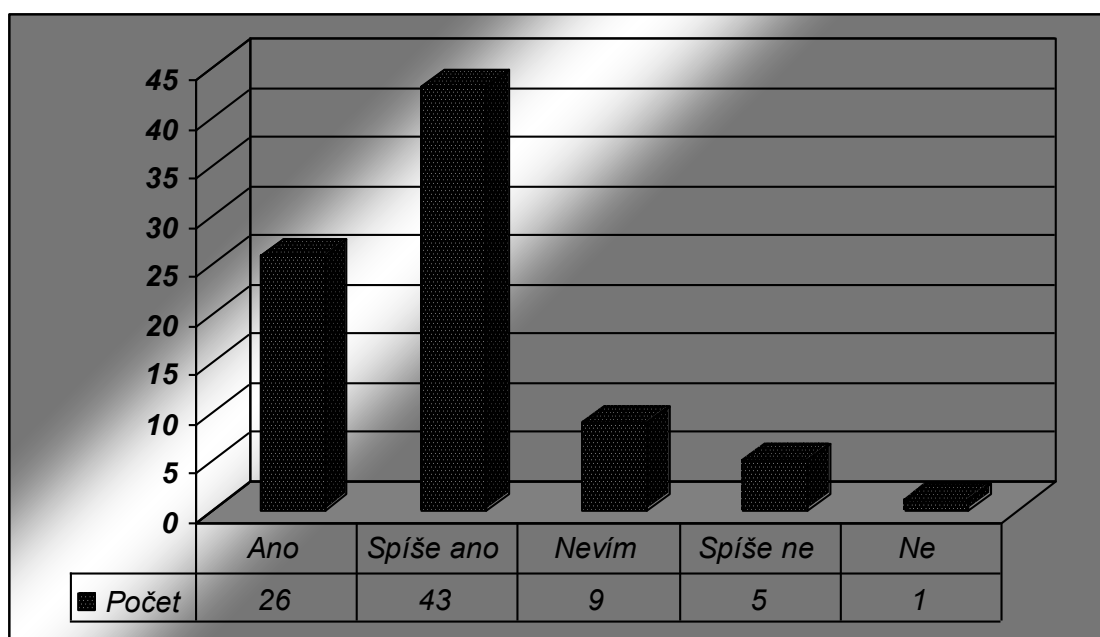
24 škol, tedy 29% odpovědělo 2-denní výlety.

Nejvíce – 30 škol, neboli 36% z dotazovaných zvolilo variantu 3-denní výlety a pouze 4 školy, 4% ze všech dotazovaných odpovědělo 4 a více denní výlety.

Nabízený výlet v mé práci je taktéž 3-denní, tedy pro mnoho škol vyhovující.

Otázka č. 4: Jeví se Vám nabídka programu volnočasových aktivit atraktivní?

Graf 4 – Jeví se Vám nabídka programu volnočasových aktivit atraktivní?

Zda se jeví školám nabídka programu volnočasových aktivit atraktivní, odpovědělo ano 26 škol, tedy 31 %.

43 škol, neboli 51% všech dotazovaných odpovědělo spíše ano,

nevím odpovědělo 9 škol, tedy 11%,

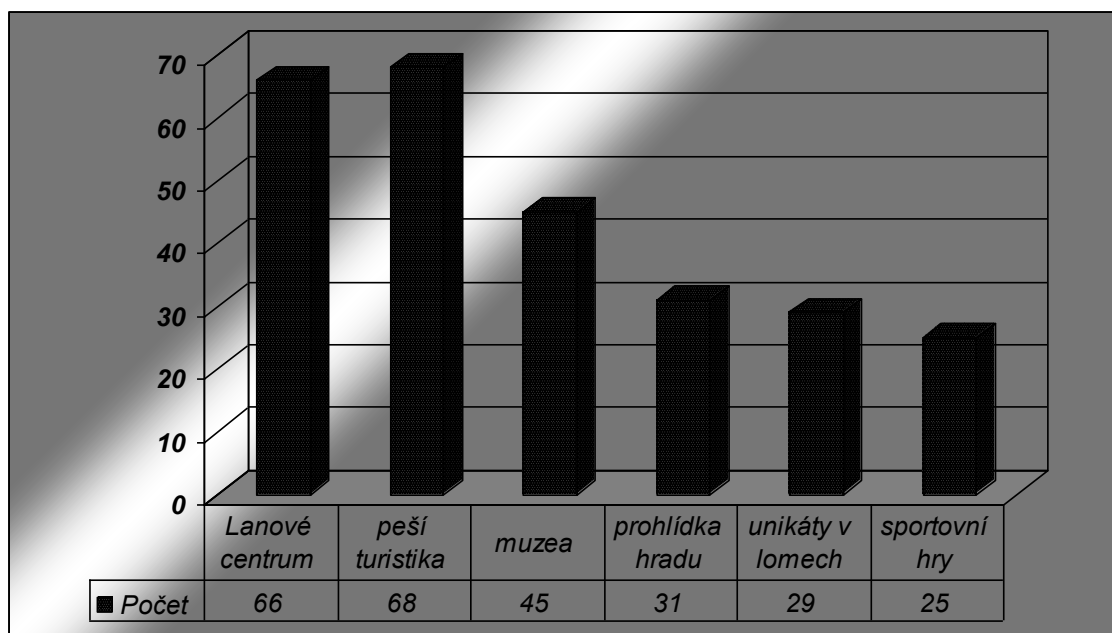
5 škol, tedy 6% zvolilo variantu spíše ne a pouze 1% z dotazovaných, neboli 1 škola odpověděla ne.

Pro tento výzkum je to kladné ohodnocení, neboť 82% dotazovaných se přiklonilo k odpovědi ano a spíše ano.

Pro učitele, kteří preferují jednoznačně odborné exkurze a výlety spojené s výukou je tato nabídka, dle očekávání, méně atraktivní.

Otázka č. 5: Jaké aktivity Vás zaujaly nejvíce?

Graf 5 – Jaké aktivity Vás zaujaly nejvíce?

Jaké aktivity Vás zaujaly nejvíce? (Na tuto otázku bylo možné volit více odpovědí).

Lanové centrum obdrželo 66 hlasů, tedy 25%.

Největší počet 68 hlasů, tedy 26% připadlo aktivitě – peší turistika.

Muzea dostala 45 hlasů, tedy 17%.

Prohlídku hradu volilo 31 dotazovaných, tedy 12%.

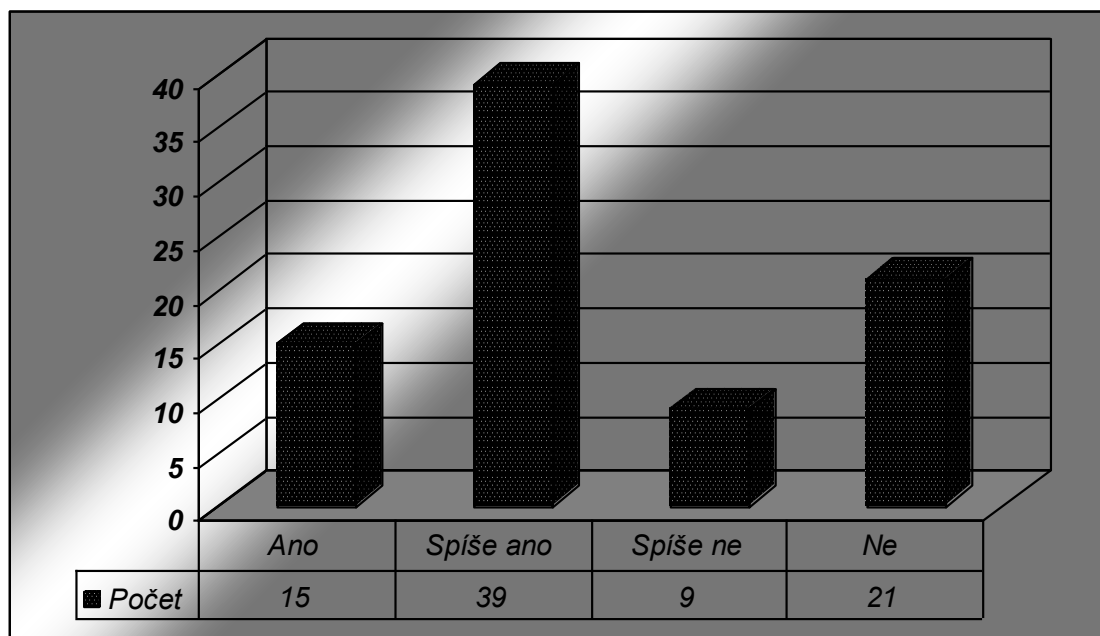
Unikáty v lomech, stejně jako sportovní hry dostaly 29 hlasů, tedy pro obě tyto aktivity 10%.

Již při vytváření nabídky výletu se dalo očekávat, že lanové centrum, netradiční sportovní aktivita, zní jako velice lákavá sportovní aktivita pro středoškolskou mládež.

Pěší turistika, aktivita, které je v programu výletu věnován dostatek času, je učiteli řazena také na přední pozice.

Otázka č. 6: Patří vzdálenost mezi hlavní kritéria při vymýšlení školního výletu?

Graf 6 – Patří vzdálenost mezi hlavní kritéria při vymýšlení školního výletu?

Na otázku, zda patří vzdálenost mezi hlavní kritéria při vymýšlení školního výletu, odpovědělo ano 15 škol, tedy 18% ze všech dotazovaných.

Spíše ano odpovědělo nejvíce, a to 39 škol, neboli 46%.

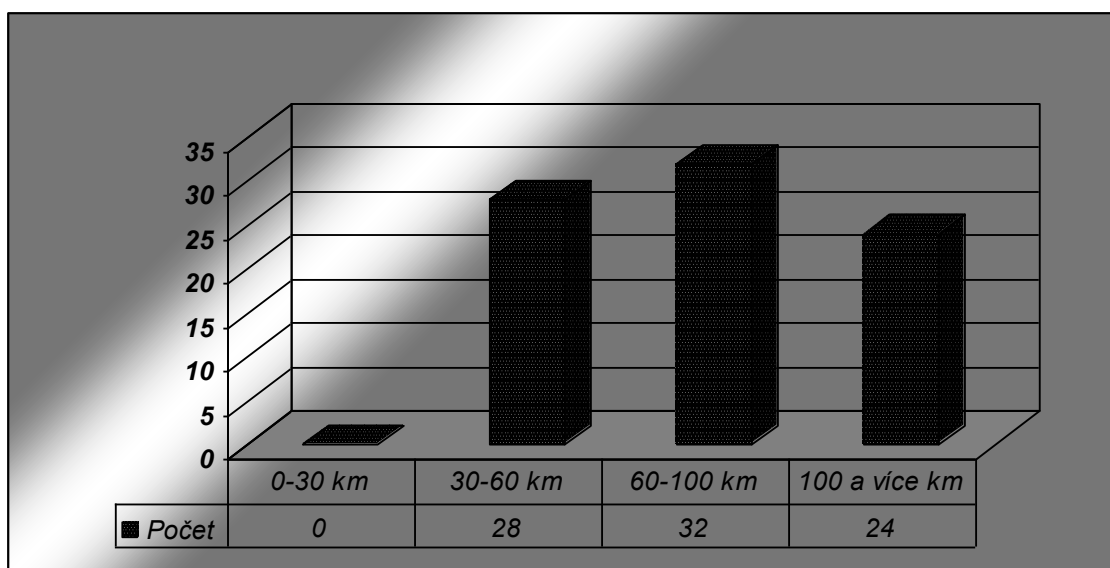
Spíše ne odpovědělo pouze 9 škol, tedy 11%.

Ne odpovědělo 21 škol, neboli 25% ze všech dotazovaných.

Několik škol ještě dodalo, že většinou záleží na nabídce programu. Pokud se jedná o zajímavou a cenově dostupnou nabídku (aktivitu), potom vzdálenost nerozhoduje. V případě nabízeného výletu jsou tato kritéria velice ovlivňujícím faktorem pro uskutečnění výletu. Z krajů s větší vzdáleností, jako je například Plzeňský, Moravskoslezský, Karlovarský či Zlínský kraj, je dostupnost poněkud horší než například z krajů okolních. U některých uvedených krajů se obdobná nabídka aktivit nachází v bližším okolí.

Otázka č. 7: Do jaké vzdálenosti jste ochotni školní výlet absolvovat?

Graf 7 – Do jaké vzdálenosti jste ochotni školní výlet absolvovat?

Do jaké vzdálenosti jsou školy ochotny absolvovat školní výlet, nevolila žádná ze škol variantu 0-30 km.

30-60 km zvolilo 28 škol, tedy 33%.

60-100 km zvolilo 32 škol, tedy 38%.

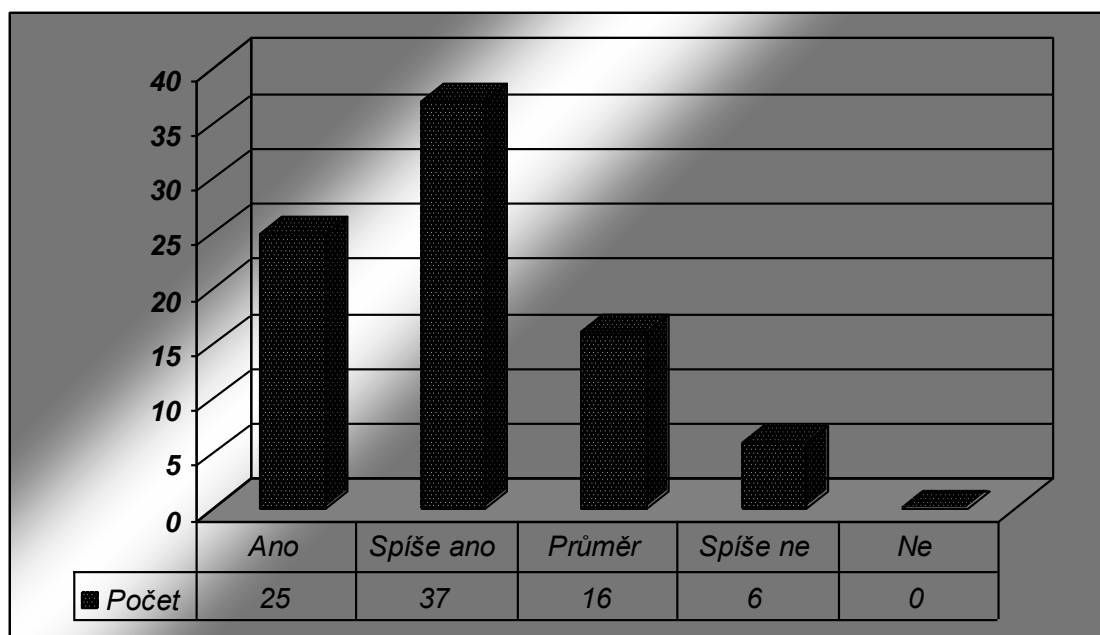
Možnost 100 a více km zvolilo 24 škol, tedy 29%.

Někteří učitelé ještě dodali, že velmi důležitým kritériem je dopravní dostupnost.

Pro tuto nabídku je to vcelku kladné ohodnocení. Opět zde ale záleží na vzdálenosti kraje, ve kterém se škola nachází.

Otázka č.8: Jste spokojeni s cenou výletu?

Graf 8 – Jste spokojeni s cenou výletu?

Zda jsou školy spokojeny s cenou nabídky, odpovědělo

Ano 25 škol, tedy 30%.

Spíše ano odpovědělo 37 škol, tedy 44%.

Průměr volilo 16 škol, tedy 19%.

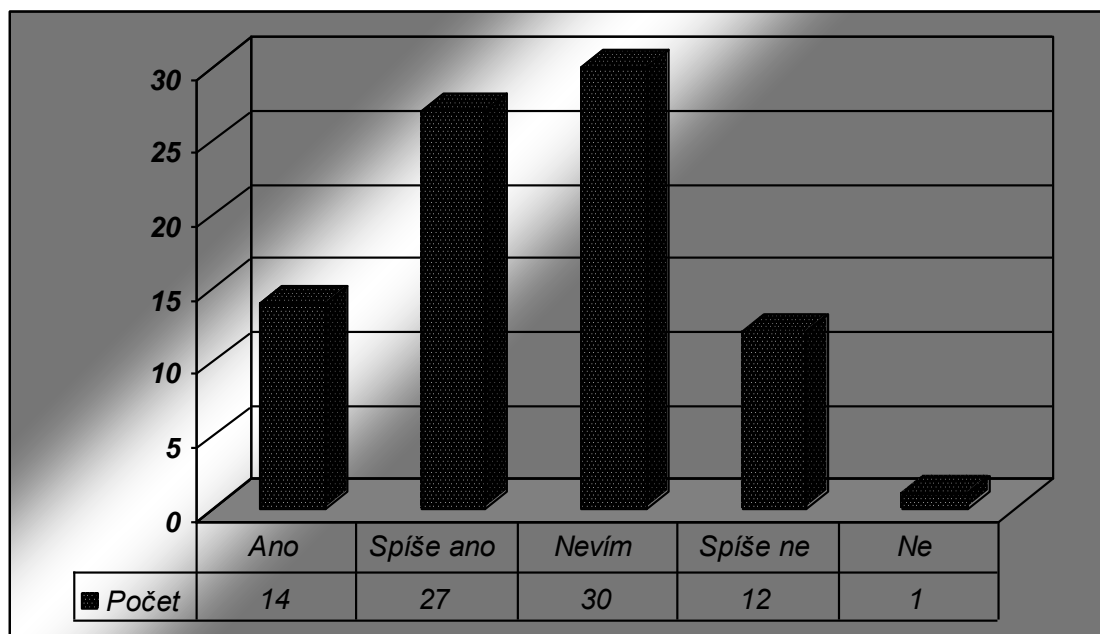
Spíše ne odpovědělo pouze 6 škol, neboli 7%.

Odpověď ne nezvolil nikdo z dotazovaných.

Téměř 10 z dotazovaných škol ještě dodalo, že v současné době je u studentů velkým problémem finanční stránka.

Otázka č. 9: Myslíte si, že by studenti měli zájem o tento výlet?

Graf 9 – Myslíte si, že by studenti měli zájem o tento výlet?

Na otázku, myslíte si, že by studenti měli zájem o tento výlet, odpovědělo ano 14 škol, tedy 17%. Učitelé ještě dodali, že se jedná o velice zajímavý program, který je jistě vhodný pro sportovně založené studenty.

Spíše ano odpovědělo 27 škol, tedy 32%. S dodatkem, že se jedná o atraktivní nabídku, kombinace sportu a poznání.

Nevím volilo 30 škol, neboli 36%.

Odpověď spíše ne volilo 12 škol, tedy 14%. Kdy učitelé dodali, že někteří studenti nemají zájem vůbec o nic. Popřípadě, že se nabídka podobných volnočasových aktivit nachází v bližších lokalitách. A také neochota studentů investovat finanční prostředky do takovýchto aktivit.

Ne volila pouze 1 škola, tedy 1% ze všech dotazovaných.

U této otázky měli učitelé mimo škálové nabídky také možnost vlastního vyjádření.

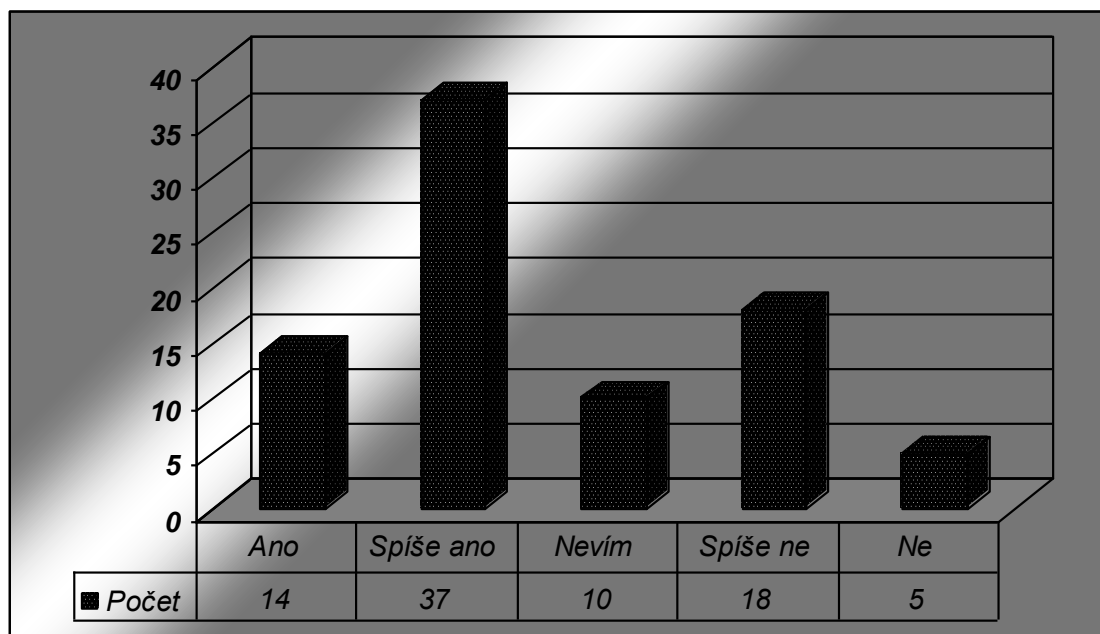
Mezi klady a zápory pedagogové středních škol uvedli:

- pochopitelně je část mladistvých, kterým se nabídka nebude líbit, protože je pro ně ideální trávit volný čas ležením, posloucháním hudby a jinými činnostmi bez pedagogického dozoru
- nejednotný kolektiv – vždy se najde někdo, kdo bude kritizovat a bude nespokojený

- dobrá třída si program uzpůsobí svým potřebám za každého počasí
- v dnešní době velice těžké vyhovět některým žákům jakoukoliv nabídkou

Otázka č. 10: Uskutečnili byste tuto nabídku jako školní výlet?

Graf 10 – Uskutečnili byste tuto nabídku jako školní výlet?

Zda by pedagogové středních škol uskutečnili tuto nabídku jako formu školního výletu, odpovědělo 14 pedagogů, neboli 17% jednoznačně ano.

4 z pedagogů dodali, že shodou okolností právě tuto oblast s velmi podobným programem již vícekrát absolvovali jako školní výlet.

Spíše ano odpovědělo 37 pedagogů, neboli 44%.

Možnost nevím zvolilo 10 pedagogů, neboli 12%.

Spíše ne odpovědělo 18 pedagogů, neboli 21%.

5 pedagogů, neboli 6% odpovědělo ne.

U této otázky měli pedagogové středních škol také možnost vlastního vyjádření.

Mezi klady uvedené nabídky dodali:

- atraktivní nabídka v atraktivním prostředí;
- nabídka aktivit pro studenty je dobrá a odpovídá jejich představě o využití volného času mimo školu nebo v rámci sportovních aktivit;
- velice zajímavý program s cenovou dostupností;
- pestré aktivity;
- nové poznatky;
- velký výběr aktivit;

- dobrá cena, dostupnost aktivit;
- pestrá nabídka aktivit a míst;
- celková spokojenost;

Mezi zápory učitelé řadí:

- špatná dostupnost z některých krajů, vzdálenost;
- vícedenní výlety jsou na SŠ i problémem pro nedostatek financí (z pohledu na zaplacení učitelského sboru);
- v současné době je velkým problémem cena výletu (školy volí většinou místa, která jsou těsně vzdálená od místa školy);
- obdobná nabídka aktivit v jejich, popř. bližším kraji;
- pořádání výletů s doplněním učiva, exkurze – někteří učitelé nepodporují výlety tohoto typu;
- řada učitelů kritizuje neochotu žáků podílet se jak finančně tak osobně na takovýchto akcích;

17 škol odpovědělo, že školní výlety tohoto typu nepořádají. Většina z těchto škol se zaměřuje na odborné exkurze nebo odborně zaměřené aktivity (s odbornou tematikou). Některé ze škol školní výlety nepořádají vůbec.

3.5 Shrnutí

Z dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo celkem 101 škol, odpovědělo nejvíce, a to 14 škol z Olomouckého kraje a 10 škol z kraje Pardubického. Ze zbylých krajů byla návratnost průměrně 6 škol.

Zda už někdy školy navštívily, v rámci školního výletu kraj Vysočina, odpovědělo 41% dotazovaných ano a zbylých 59% odpovědělo, že Vysočinu v rámci školního výletu ještě nenavštívily. Mohlo by to tedy znamenat, že školy, které Vysočinu ještě nenavštívily, by mohly mít zájem o poznání tohoto kraje.

Nejčastěji školy pořádají 3-denní výlety, což je v případě mé práce velmi vyhovující, neboť nabídka mého výletu je určena také právě na 3 dny. Mnoho škol v dnešní době organizuje pouze 1-denní školní výlety a to zaměřené na výuku, či odborné exkurze.

Jedním z cílů mé práce bylo zjistit, zda se nabídka výletu jeví učitelům jako atraktivní. 82% dotazovaných odpovědělo, že se jim nabídka programu volnočasových aktivit jeví jako atraktivní. K mé práci je to tedy velkým přínosem.

Především pěší turistika a lanové centrum zaujaly pedagogy, jako volnočasové aktivity nejvíce. Těmto aktivitám je v zájezdu věnován dostatek času. V případě mé práce se jedná tedy o kladné zhodnocení.

Pokud se jedná o vzdálenost, jako o hlavní kritérium, při vymýšlení školního výletu, uvedlo celkem 84% škol, že vzdálenost patří mezi hlavní kritéria při vymýšlení školního výletu. V tomto případě se nejedná o dostatečně kladné zhodnocení, neboť z některých krajů, které jsou k Vysočině opravdu vzdáleny, jedná se například o kraje Liberecký, Moravskoslezský, Karlovarský, Ústecký a Plzeňský, je dopravní dostupnost poměrně složitá, v případě finančních prostředků i drahá a obdobná nabídka volnočasových aktivit se může vyskytovat v jejich bližším okolí. Oproti tomu, ale i školy z těchto krajů dodaly, že pokud se jedná o zajímavou a pestrou nabídku, vzdálenost v tomto případě nerozhoduje.

33% škol organizuje školní výlety do vzdálenosti 30-60 km, 38% škol volí vzdálenost 60-100 km a zbylých 29% škol je ochotných školní výlet absolvovat do vzdálenosti 100 a více km. Mnohdy záleží, o jakou akci či aktivitu se jedná a zda se tyto aktivity nenachází v jejich bližším okolí, jak už jsem zmínila v předchozím odstavci.

S uvedenou cenou výletu bylo spokojeno 74% dotazovaných, 19% uvedlo cenu jako průměrnou, 7% dotazovaných se přiklonilo k variantě spíše nespokojení s cenou výletu. Nikdo z dotazovaných nezvolil variantu nespokojen s cenou. V této práci je to další pozitivum. Ovšem opět zde záleží na vzdálenosti kraje Vysočina a kraje, kde se škola nachází, protože v ceně výletu nejsou započítány náklady na dopravu do dané lokality. Velkým problémem jsou také finanční prostředky, které žáci na některých školách nechtějí investovat do školních akcí, ať už se jedná o školní výlety či akce podobného typu.

Zda by měli studenti zájem o navržený školní výlet (z pohledu učitelů), se k variantě ano a spíše ano přiklonilo celkem 49% dotazovaných. 36% dotazovaných odpovědělo nevím, nedokáži posoudit. A zbylých 15% odpovědělo spíše ne a ne, s dodatkem, že v některých případech dnešní mládež, je opravdu těžké středoškoláky něčím zaujmout. Někteří žáci se nechtějí školních akcí účastnit, natož investovat do takovýchto akcí finanční prostředky.

Cílová otázka byla také, zda by navržený výlet školy opravdu realizovaly. 61% dotazovaných pedagogů odpovědělo ano a spíše ano. 12% odpovědělo nevím, zbylých 27 % zvolilo variantu spíše ne a ne. Pro mou práci se jedná z mého pohledu o průměrný výsledek.

Mezi klady nabízeného výletu učitelé uvedli - atraktivní nabídka v atraktivním prostředí; nabídka aktivit pro studenty je dobrá a odpovídá jejich představě o využití volného času mimo školu nebo v rámci sportovních aktivit; velice zajímavý program s cenovou dostupností; pestré aktivity; nové poznatky; velký výběr aktivit; dobrá cena, dostupnost aktivit; pestrá nabídka aktivit a míst; celková spokojenost;

Dostalo se mi také odpovědí, že učitelé tento výlet (s velice podobným programem) v minulosti již několikrát s velkou spokojeností studentů absolvovali.

U několika učitelů jsem se naopak dozvěděla, že Vysočina je kraj, kde vyrůstali a jsou tedy velmi potěšeni tím, že je tento kraj propagován.

Mezi zápory nabízeného výletu učitelé řadí - špatná dostupnost z některých krajů, vzdálenost; vícedenní výlety jsou na SŠ i problémem pro nedostatek financí (z pohledu na zaplacení učitelského sboru); v současné době je velkým problémem cena výletu (školy volí většinou místa, která jsou těsně vzdálená od místa školy); obdobná nabídka

aktivit je v jejich, popř. bližším kraji; pořádání výletů na školách s doplněním učiva, exkurze – někteří učitelé nepodporují výlety tohoto typu; řada učitelů kritizuje neochotu žáků podílet se jak finančně tak osobně na takovýchto akcích; více než pohybové a poznávací aktivity studenti upřednostňují monitory počítačů;

4 Závěr

V mé práci jsem se soustředila především na kraj Vysočina, kam je nabízený výlet směřován a na nejdůležitější skupinu, pro kterou je práce zaměřena, skupinu středoškoláků. Dále jsem uvedla sportovně pohybové aktivity, volný čas, školní výlety, pedagogické přístupy... Vše jsem se snažila s cílovou skupinou propojit.

Vyhodnocením dotazníků jsem měla možnost seznámit se s tím, jaké v dnešní době střední školy školní výlety pořádají, jaký zájem studentů právě o tyto výlety je a zda školy vůbec výlety tohoto typu realizují. Z vyhodnocených dotazníků, (podle názoru pedagogů, kteří zajisté své studenty dobře znají), jsem také zjistila, jaký zájem je ze strany středoškoláků o tento typ aktivity. Podle vyhodnocených dotazníků jsem také zjistila, do jaké vzdálenosti školy školní výlety uskutečňují.

Hlavním cílem práce bylo určit kvalitu a efektivitu zpracování návrhu školního výletu a zájem pedagogů ze středních škol o tento produkt stejně jako o Vysočinu jako o oblast turistického zájmu.

Po rozebrání jednotlivých odpovědí mohu tedy říci, že s kvalitou zpracování návrhu školního výletu byla většina škol, tj. 82% dotazovaných spokojena.

Zájem pedagogů středních škol o tento produkt je spíše průměrný. 62% dotazovaných se přiklonilo k variantě, že by tento návrh byli ochotni realizovat jako formu školního výletu. Jak už jsem ale zmínila, z některých krajů je velkým problémem dopravní dostupnost. Dalším podstatným problémem je podle vyhodnoceného šetření právě skupina středoškoláků. Jak učitelé uvedli, někteří žáci se na školních akcích, jako jsou školní výlety, exkurze apod. nechtějí podílet jak osobně, tak finančně. Naopak jsou ale také třídy, které mají velmi dobrý kolektiv, zajímají se o sport, poznání a nenechají si akci jen tak něčím překazít.

Pokud se jedná o pohyb u středoškoláků, připadá mi, jakoby se studenti dělili do 2 skupin. Jednou z nich je právě skupina sportovců, někdy až vrcholových, kteří vyhledávají pohybové aktivity, jak už ve svém volném čase, tak svou aktivitu vyjadřují i během školních akcí. Tou druhou skupinou je bohužel ta, která tráví většinu volného času u obrazovek počítačů nebo jinou činností, a pohybové aktivity nepovažují jako vhodný způsob trávení jejich volného času.

Seznam použité literatury

Knižní tituly:

- [1] BLAHUTKOVÁ, M., ŘEHULKA, E., DVOŘÁKOVÁ, Š. *Pohyb a duševní zdraví*. Brno, 2005, ISBN 80-7315-108-1
- [2] BOUDOVÁ, D. *Kraj Vysočina, Průvodce po České republice*. 1. vydání Praha, 2004, ISBN 80-7011-735-4
- [3] CAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 1. vydání. Brno, 2000, ISBN 80-85931-79-6
- [4] DANĚK, K. *Pohybem ke zdraví*. 1. vydání, Praha, 1983
- [5] DAVID, P., SOUKUP, V. *999 turistických zajímavostí*. 1. vydání. Praha, 1999, ISBN 80-242-0183-6
- [6] DOBRÝ, L., SVATOŇ, V., ŠAFARÍKOVÁ, J. a MARVANOVÁ, M. (1997): *Analýza didaktické interakce v tělesné výchově*. Praha: Karolinum
- [7] HOSNEDL, J. a kol. *Lexikon zajímavostí A – Z*. 3. doplněné vydání. Praha, 1990
- [8] *Kraj Vysočina*, 2004, ISBN 80- 86408-11-6
- [9] *Kraj Vysočina, Dědictví minulosti*. 1.vydání. Jihlava, 2006
- [10] MAŇÁK, J. *Rozvoj aktivity, samostatnosti a tvořivosti učitelů*. 1. vydání Brno: MU, 1998
- [11] NĚMEC, J. a kol. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. Brno, 2002, ISBN 80-7315-012-3
- [12] PLEVA, F. *Sázava milovaná*. Nová tiskárna Pelhřimov, 2005, ISBN 80-86559-38-6
- [13] PLEVA, F. *Staré pohlednice Havlíčkovobrodská*. Ledec nad Sázavou, 2000, ISBN 80-238-5673-1
- [14] PLEVA, F. *Toulky Vrchovinou*. Ledec nad Sázavou, 1999, ISBN 80 238 425 8 7
- [15] PODHORSKÝ, M. *Kraj Vysočina*. 1. vydání, Praha, 2003, ISBN 80-7316-075-7

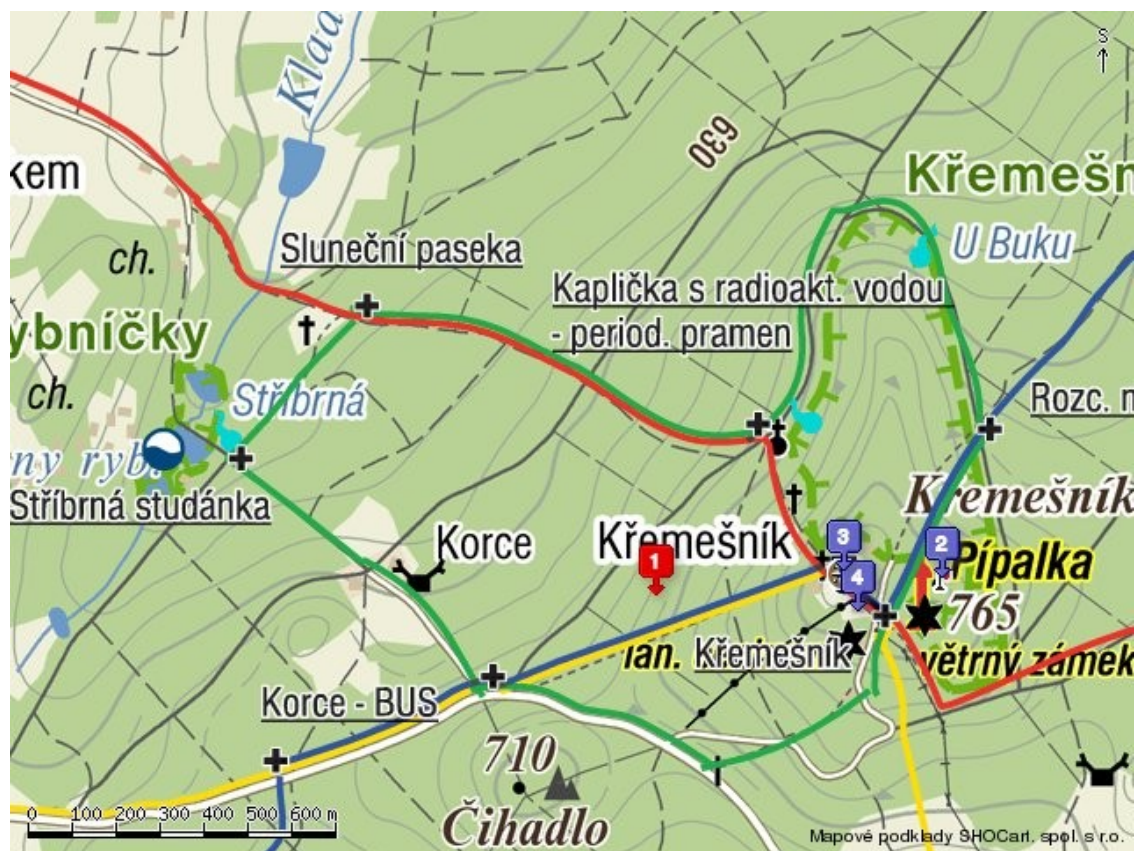
- [16] SEKOT, A. *Sport a společnost*. Brno. 2003. ISBN 80-7315-047-6
- [17] *Sport a kvalita života*. 1 vydání. Brno: Masarykova Univerzita, 2006. Sborník abstrakt mezinárodní konference konané 9.-10. listopadu 2006 v Brně. ISBN 80-210-4145-5 převzato z anglické verze: *School tourism in the opinions of students and teachers basic and secondary schools*
- [18] SPOUSTA, V. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*. 1. vydání. Brno: MU, 1994, ISBN 80-210-1007-X
- [19] URBAN, V. *Kam na víkend, Vysočina*. 1. vydání. Praha, 2008, ISBN 978-80-251-2053-8
- [20] VOPEL, K. *Skupinové hry pro život 1*. 1. vydání. Praha, 2007, ISBN 978-80-7367-286-6
- [21] VOPEL, K. *Skupinové hry pro život 4*. 1. vydání. Praha, 2009, ISBN 978-80-7367-519-6

Internetové zdroje:

- [22] *Www.czso.cz* [online]. 2008 , 2.1.2009 [cit. 2009-10-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/xj/edicniplan.nsf/tab/13002E63C1>>.
- [23] *Www.czso.cz* [online]. 2008 , 2.1.2009 [cit. 2009-10-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/xj/edicniplan.nsf/tab/13002E63C1>>.
- [24] *Www.czso.cz* [online]. 2008 , 2.1.2009 [cit. 2009-10-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/xj/edicniplan.nsf/tab/13002E63C1>>.
- [25] *Www.czso.cz* [online]. 2008 , 2.1.2009 [cit. 2009-10-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/xj/edicniplan.nsf/tab/13002E63C1>>.
- [26] *Www.abecedazdravi.cz* [online]. 2005-2009 [cit. 2009-09-29]. Dostupný z WWW: <www.abecedazdravi.cz>.
- [27] *Www.encyklopedie.seznam.cz* [online]. 1996-2009 [cit. 2009-10-04]. Dostupný z WWW: <<http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/109196-volny-cas>>.
- [28] *Www.encyklopedie.seznam.cz* [online]. 1996-2009 [cit. 2009-10-10]. Dostupný z WWW: <<http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/110269-vyvoj-psychiky>>.
- [29] *Www.hotelkremesnik.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-11-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.hotelkremesnik.cz/lanove-centrum/>>.

- [30] *Www.hotelkremesnik.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-11-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.hotelkremesnik.cz/>>.
- [31] *Www.pelhrimovsko.cz* [online]. 2005 [cit. 2009-11-19]. Dostupný z WWW: <<http://mesta.obce.cz/pelhrimov/index.htm>>.
- [32] *Www.pelhrimovsko.cz* [online]. 2005 [cit. 2009-11-19]. Dostupný z WWW: <<http://mesta.obce.cz/pelhrimov/index.htm>>.
- [33] *Www.pelhrimovsko.cz* [online]. 2008 [cit. 2009-11-28]. Dostupný z WWW: <www.pelhrimovsko.cz>.
- [34] *Www.pelhrimovsko.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-11-19]. Dostupný z WWW: <http://www.pelhrimovsko.cz/strasidla/>.
- [35] *Www.pelhrimovsko.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-11-19]. Dostupný z WWW: <http://www.pelhrimovsko.cz/strasidla/>.
- [36] *Www.region-vysocina.cz* [online]. 2008 [cit. 2009-11-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.region-vysocina.cz/index.php?objekt=1529>>.
- [37] *Www.region-vysocina.cz* [online]. 2008 [cit. 2009-11-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.region-vysocina.cz/index.php?objekt=1529>>.
- [38] *Www.region-vysocina.cz* [online]. 2008 [cit. 2009-11-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.region-vysocina.cz/index.php?objekt=1529>>.
- www.mapy.cz

5 Přílohy

Obrázek 11 – Křemešník a okolí – turistická mapa

Turistické značení trasy v okolí Křemešnicku (zelené značení).

1 - Vrch Křemešník, 2 - Rozhledna Pípalka, 3 - Kostel nejsvětější trojice, 4 – Větrný zámek, Křížová cesta, Stříbrná studánka;

Obrázek 12 – turistická mapa – Křemešník - Pelhřimov

Turistické značení trasy – Křemešník – Pelhřimov. Jedná se o červené turistické značení.

Příloha 1 – ukázka dotazníku

Vážené dámy a pánové,

Dovolte mi, abych Vás oslovila a vyzvala k vyplnění následujícího dotazníku.

V rámci psaní své bakalářské práce na Vysoké škole Polytechnické Jihlava, obor cestovní ruch, provádím výzkum ohledně uskutečnění školního výletu v kraji Vysočina. Jedná se o anonymní dotazník. Získaná data budou použita pro zpracování bakalářské práce – *Poznávací a pohybové aktivity v kraji Vysočina*.

1. V jakém kraji se nachází Vaše škola?

Praha	Liberecký	Středočeský
Jihočeský	Moravskoslezský	Ústecký
Jihomoravský	Olomoucký	Vysočina
Karlovarský	Pardubický	Zlínský
Královéhradecký	Plzeňský	

2. Už jste někdy navštívili v rámci školního výletu kraj Vysočina?

Ano ne

3. Kolikadenní výlet preferujete?

1-denní 2-denní 3-denní 4 a více denní

4. Jeví se Vám nabídka programu volnočasových aktivit atraktivní?

Ano spíše ano nevím spíše ne ne

5. Jaké aktivity (sportovní, kulturní) Vás zaujaly nejvíce? (možnost více odpovědí)

Lanové centrum pěší turistika muzea prohlídka hradu
unikáty v lomech sportovní hry

6. Patří vzdálenost mezi hlavní kritéria při vymýšlení školního výletu?

Ano spíše ano spíše ne ne

7. Do jaké vzdálenosti jste ochotni školní výlet absolvovat?

0-30 km 30-60 km 60-100 km 100 a více km

8. Jste spokojeni s cenou výletu?

Ano spíše ano průměr spíše ne ne

9. Myslíte si, že by studenti měli zájem o tento výlet?

Ano spíše ano nevím spíše ne ne

Proč? :

10. Uskutečnili byste tuto nabídku jako školní výlet?

Ano spíše ano nevím spíše ne ne

Stručně zhodnoťte (klady a zápory):

Děkuji za Vaši spolupráci,

Zuzana Bártová